

Op te bergen
in de band van
21 april 2004

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

---

van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen

---

gehouden op 22 maart 2004

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling agenda	2
Verslag vergadering van 16 februari 2004	3
Ingekomen stukken	3
IPO-aangelegenheden	3
Problematiek rond AVI in Coevorden	3
Inspreker de heer Kuiper	4
Financiering projecten Ruimte voor Water	12
Wijziging van de reglementen van de waterschappen	14
Wijziging Subsidieregeling Stimuleringsfonds milieubeschermingsgebieden	19
Brief van 9 januari 2004, Landschapswacht, inzake steekproef Drenthe	20
Beëindiging project Drents Informatie- en Steunpunt Biologisch Landbouw	23
Sluiting	25
Toezeggingen	26

STATENCOMMISSIE MILIEU, WATER EN GROEN

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 22 maart 2004 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

J. Slagter (PvdA, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
A.H.J. Beumers (Drents Belang)
J. Haikens (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
J. Heetebrij (ChristenUnie)
H.R. Hornstra (PvdA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
A. Lanting (VVD)
B. Popken (OPD)
R.E. Pot (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)
K.H. Smidt (VVD)
M.J. Smit (D66)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
mevrouw S. van de Vijver-Geitz (PvdA)
K.J. de Vries (CDA)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
Th.J. Wijbenga (CDA)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Afwezig met kennisgeving:

J.P. Voordewind (Fractie de Jong)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mede dat voorafgaand aan de vergadering een presentatie is gehouden door de heren Derksen en Nijhuis van de Productgroep Handhaving over het thema Integrale handhaving in Drenthe.

De heer De Vries zal de staten verlaten. Het formele afscheid vindt plaats tijdens de statenvergadering van 21 april. De heer Pot wordt welkom geheten na zijn overstap van de Statencommissie Cultuur en Welzijn. De heer Olij heeft de Statencommissie Milieu, Water en Groen verruild voor de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit.

Na besluitvorming door de staten zal de rondvraag de volgende commissievergadering weer deel uitmaken van de agenda, na de ingekomen stukken.

Tijdens een training voor voorzitters en vicevoorzitters van de commissies is afgesproken om interne en procedurele agendapunten evenals plotseling ingebrachte punten als laatste te behandelen. Dit voorkomt dat burgers die de vergadering bijwonen onnodig lang moeten wachten op behandeling van de agendapunten waarvoor zij aanwezig zijn.

De heer SMIT deelt mede dat de aangekondigde bijeenkomst over gentechologie onder andere de vorm zal krijgen van een schilderijtentoonstelling, van een tot twee weken, over de landbouw die onder andere betrekking heeft op de gentechologie. Het gaat daarnaast om een bijeenkomst van een halve dag, met twee inleiders, een voor- en een tegenstander, onder leiding van een onafhankelijke voorzitter.

Wellicht is er ook een culturele act. Als de commissie zich hierin kan vinden, zal een concreet voorstel uitgewerkt worden. Een en ander zal plaatsvinden kort na de zomervakantie.

De heer POPKEN beveelt prins Willem-Alexander aan in de rol van voorstander van de gentechologie.

De VOORZITTER constateert dat de commissie zich in het voorstel van de heer Smit kan vinden.

3. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER heeft een verzoek van de heer Swierstra ontvangen om de agendapunten over de waterschappen, nummers 12 tot en met 17, naar voren te halen in verband met de SNN-vergadering (Samenwerkingsverband Noord-Nederland) in Groningen.

De heer SLUITER is verbaasd dat de notitie De bollen- en lilieteelt in Drenthe op de agenda staat aangezien in het najaar over dit onderwerp een bijeenkomst zal plaatsvinden. Tevens vindt in de komende periode het nodige onderzoek plaats. Het lijkt daarom verstandig om dit agendapunt in het najaar te behandelen.

Mevrouw STOEL steunt het voorstel.

De heer KUIPER steunt eveneens het voorstel. Een vorige bijeenkomst heeft bovendien laten zien dat de verschillende partijen op deze wijze nader tot elkaar kunnen komen.

De heer LANTING kan zich in het voorstel vinden.

De heer DE VRIES onderschrijft het voorstel. Het is overigens onduidelijk waarom de notitie er nu reeds ligt.

De heer BAAS is van mening dat men een broedende kip niet moet storen.

De heer BEUMERS wijst erop dat de werkprocessen niet wachten op een bijeenkomst. Bedrijven moeten zo snel mogelijk duidelijkheid verkrijgen. Wellicht kan de bijeenkomst naar voren geschoven worden.

Mevrouw EDELENBOSCH geeft aan dat geen enkel bedrijf een strobreed in de weg wordt gelegd. Het opschuiven van het debat is een goed voorstel. Later dit jaar zijn immers de gegevens bekend die een goede discussie mogelijk maken.

De VOORZITTER constateert dat agendapunt 8 vervalt en dat de agendapunten 12 tot en met 17 als eerste worden behandeld.

De agenda wordt voor het overige conform het ontwerp vastgesteld.

4. Verslag vergadering van 16 februari 2004

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

De VOORZITTER merkt op dat bij de toezegging over de reserve grondwaterheffing 2004 geen onderbouwing van Drents Belang is ontvangen, zodat het onderwerp niet op de agenda is geplaatst.

De heer BEUMERS legt uit dat het stuk over grondwaterheffing en wateronttrekking inmiddels is verzonden.

De heer DIJKS legt uit de toezegging over het energiebeleid bij agendapunt 7 te zullen betrekken.

5. Ingekomen stukken

De VOORZITTER stelt voor de brief bij punt B.4 van mevrouw N. Luijk over de voorgenomen boskap door Staatsbosbeheer (SBB) in het gebied bij Wateren ter afdoening in handen van gedeputeerde staten (GS) te stellen.

De heer BEUMERS wil de brief agenderen voor de volgende commissievergadering. Een onderbouwing daartoe zal op tijd verstrekt worden.

De heer LANTING neemt aan dat de brief van 5 maart jongstleden onder B.5 inzake het Jacobs kruiskruid van de Werkgroep SP Midden-Drenthe van een antwoord zal worden voorzien.

De VOORZITTER beaamt dit.

Mevrouw EDELENBOSCH geeft aan dat GS een soortgelijke brief heeft ontvangen en deze zal beantwoorden.

De lijst van ingekomen stukken wordt voor het overige voor kennisgeving aangenomen.

6. IPO-aangelegenheden

De heer BEUMERS toont zich voorstander van herziening van de door Drenthe gepresenteerde ammoniakkaart in IPO-verband. Bespreking in commissieverband heeft, na behandeling van een aantal knelgevallen, niet tot duidelijkheid geleid op dit punt.

De VOORZITTER wijst erop dat in de laatste statenvergadering een motie is aangenomen op dit onderwerp. Bovendien komt er een conferentie over dit onderwerp.

7. Problematiek rond de AVI in Coevorden

- **Brief van 4 februari 2004, kenmerk 6/6.16/2003011517, inzake Europark Verbrennungs Installation (EVI) Coevorden.**
- **Brief van 5 februari 2004, kenmerk 6/6.16/2003011517, houdende beantwoording vragen ex artikel 41 RvO van het lid de heer W.H. Kuiper, inzake Commissariaat Europark Coevorden, grensoverschrijdende effecten.**
- **Brief van 27 februari 2004, kenmerk 9/6.7/2004001919, inzake Bezwaarschrift inzake procedure afvalverbrandingsinstallatie (AVI) en biomassaverbrandingsinstallatie (BVI).**
- **Brief van 29 januari 2004, kenmerk 2004001167, van de heer Dr. G.J.J. Beukeveld, inzake AVI Coevorden.**
- **Brief van 2 februari 2004 van Natuur- en milieuvereniging "het Stroomdal" en Stichting Milieu Rondomme, inzake Voorlichting- en bezwaarprocedure EVI.**

De heer DIJKS legt uit dat GS bezwaar hebben aangetekend tegen de aanvraag die er in Duitsland ligt. GS zijn echter niet tegen het initiatief. Op 25 mei vindt hierover een hoorzitting plaats in Emlichheim. In de Nederlandse procedure is de startnotitie tot en met 7 januari in de inspraak geweest. Nadat GS de richtlijnen hebben vastgesteld, kan de Milieueffectrapportage (m.e.r.) worden opgesteld. Onlangs is uitvoerig gesproken met de Bezirksregierung Weser Ems over de beide procedures. Kern van het bezwaar is dat de Duitse procedure op de Nederlandse vooruitloopt. De hoop is de ontwikkeling in Duitsland te vertragen en na vaststelling van de m.e.r. de Duitse procedure opnieuw te bekijken. Vooralnog is daarbij de m.e.r.-initiatiefnemer aan zet. Er kleven veel juridische en technische haken en ogen aan. In ieder geval moet de m.e.r. afgewacht worden. Op het vlak van fiscaal, milieu- en bouwrecht is gezamenlijk met de gemeente Coevorden, de provincie Overijssel en de provincie Drenthe bij-

stand van professor Bachus ingeroepen. Afhankelijk van de snelheid van de initiatiefnemer zal de provincie een voorlichtingsbijeenkomst houden.

De heer KUIPER wijst erop dat de m.e.r.-commissie binnen twee maanden na het starten van de procedure verslag moet doen.

De heer DIJKS merkt op dat de richtlijnen zijn vastgesteld. De initiatiefnemer moet nu aan de slag. Hoeveel tijd dat gaat kosten, is volstrekt onbekend. Het moet overigens duidelijk zijn dat een dergelijke voorlichtingsbijeenkomst niet in een vakantieperiode zal worden georganiseerd.

De heer HARLEMAN heeft in de krant gelezen dat de provincie Drenthe haar commissaris in het Europark heeft vervangen vanwege belangenverstrengeling.

De VOORZITTER vraagt de heer Harleman, deze vraag straks opnieuw te stellen.

De heer SLUITER informeert naar de rol van de commissie en de staten in het traject.

De heer DIJKS merkt op dat de vergunningsbevoegdheid ligt bij GS. Als wijziging van het bestemmingsplan van de gemeente Coevorden gevolgen heeft voor het Provinciaal omgevingsplan (POP) zijn de staten aan zet.

Spreekrecht

De heer KUIPER spreekt namens de Stichting Burgerbelang Afvalverbrandingsinstallatie Coevorden (BAC) die krachtens haar doelstelling het vergunningverleningsproces ten behoeve van de AVI op kritische wijze volgt. Er moet immers zeker gesteld worden dat het plan past binnen het bestemmingsplan en de intenties daarvan bij de opstelling van dit plan. Als de geplande AVI binnen dat plan valt, zal de stichting zich ervoor inzetten dat de mogelijk te bouwen installatie geen relevante schade aan natuur en milieu veroorzaakt.

Op basis van de nu bekende informatie, die door deskundigen van de stichting in een rapport is geëvalueerd, wordt geconcludeerd dat de installatie niet volgens de beste aanwezige techniek zal worden opgezet. De installatie past daarnaast niet

in het uitgangspunt van het Europark. Dit rapport is overigens toegezonden aan de heer Dijks. De positie van de door de provincie Drenthe in de raad van commissarissen van het Europark benoemde commissaris vormt aanleiding voor de inspraak. De in het Dagblad van het Noorden van 20 maart gepubliceerde beslissing van de gedeputeerde is dan ook zeker terecht. Het college van GS heeft een uitstekende bijdrage geleverd aan het binnen de marges houden van de uitstoot van de geplande installatie door vaststelling van de richtlijnen. Die houdt immers een duidelijke aanscherping aan van de richtlijnen uit Den Haag. In de beleidsbrief bij statenstuk 927 van 27 februari 2002 stelt de provincie dat overeenkomstig de start van de GmbH deze omgevormd wordt in de exploitatiemaatschappij Europark. Deze neemt de aan- en verkoop van gronden van de betrokken gemeenten over en loopt daardoor financiële risico's. De desbetreffende akte zou volgens die brief navenant gewijzigd worden. Is de ontwikkelingsmaatschappij inmiddels overgegaan in een exploitatiemaatschappij? Wanneer is dat gebeurd? Heeft het commissariaat van de heer W.H. Kuiper betrekking op de ontwikkelingsmaatschappij of de exploitatiemaatschappij? De stichting heeft bij herhaling en bij verschillende instanties getracht inzage te krijgen in de definitieve oprichtingsakte van de GmbH Europark en het thans vigerende exemplaar. Wellicht kan de provincie verbetering aanbrengen in deze situatie. Inzage is noodzakelijk om de doelstelling van de stichting waar te maken. Blijkens de conceptakte van vennootschap, die als bijlage is verschenen bij statenstuk 927, is de positie van de gemeenten Coevorden en Emlichheim versterkt door een zogenaamde stemverplichting waarin de uniforme uitoefening van het stemrecht is overeengekomen voor alle besluitvorming van de algemene vergadering van aandeelhouders en de raad van commissarissen. De formulering is imperatief gesteld en geeft duidelijk een resultaatsverplichting aan. Het is van essentieel belang dat deze bepaling in de thans geldende akte is opgenomen. Dan beschikt de Nederlandse overheid, casu quo de gemeente Coevorden, over een vetorecht met betrekking tot de ontwikkeling van het Europark. Gezien de weinig communicatieve houding van de Duitse deelnemers in het Europark, wat tot een voldongen feit zal leiden, is het nodig dit punt te verifiëren.

Hierop moet op korte termijn duidelijkheid worden verschaft.

Het is van belang te weten of en zo ja, wanneer de exploitatiemaatschappij is opgericht. Daarnaast is van belang te weten hoe de verschillende vennoten de deelnemingsverplichting in het aandelenkapitaal zijn nagekomen. In de toelichting bij de beleidsbrief bij statenstuk 927 schrijven GS dat de voorbereidingen zover gevorderd zijn dat Euro-park Gmbh vanaf het voorjaar 2002 de aan- en verkoop van gronden voor zijn rekening neemt en financiële risico's zal lopen. Het maatschappelijk (stam)kapitaal moet opgehoogd worden naar € 600.000,-- teneinde voldoende geld aan te trekken om de overige transacties te ondernemen. Van financiële deelneming blijkt niets uit de balans van de gemeente Coevorden per ultimo 2002. Onder de zogenaamde bouwrekening complex Europark is een bedrag van ruim € 3,2 miljoen verantwoord dat echter als voorfinanciering dient te worden beschouwd.

De heer HORNSTRA vraagt aan het college om de commissie op de gestelde vragen een antwoord te verschaffen.

De heer HARLEMAN informeert of bij de zoektocht naar de oprichtingsakte ook de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) is gebruikt. Of is die niet van toepassing voor een Duits bedrijf?

De heer LANTING vraagt of de heer Kuiper ook namens de betrokken Duitse burgers spreekt.

De heer KUIPER verduidelijkt dat BAC een Nederlands organisatie is, die bovendien subsidie heeft ontvangen van de gemeente Coevorden om de ingehuurde deskundigen te betalen. Er is nog geen gebruikgemaakt van de WOB. Er is overigens toegezegd dat BAC de vigerende oprichtingsakte zal ontvangen.

De heer HORNSTRA constateert dat de bezorgdheid van de bevolking in de gemeente Coevorden en omgeving groot is. Burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Coevorden hebben hun zorgen uitgesproken over het initiatief, evenals het college van GS. De fractie van de PvdA sluit zich daarbij aan en kan zich niet vinden in het plan. In materiële zin moeten de staten zich er dan ook mee bemoeien en wellicht meer vragen dan mogelijk is in formele zin. Het college

wordt gesteund in het uiterst kritische bezwaarschrift dat bij de Bezirksregierung is ingediend. Het initiatief van Westo en andere partners heeft voor veel beroering gezorgd. Er zijn actiegroepen opgericht en informatieavonden gehouden. In de kranten is aan een en ander uitvoerig aandacht besteed. Er is onrust ontstaan omdat de plannen niet deugen. Zij vormen een gevaar voor de gezondheid van mens, dier en natuur.

Een panel van deskundigen stelde op 16 maart vast dat het niet gaat om een energiecentrale, maar om een allesbrander. De centrale is bovendien tien keer zo vuil als een kolencentrale van twintig jaar geleden. De uitstoot is vijftig keer zo hoog, met 20% meer dioxine, 50% meer cadmium en 30% meer fluoride, zodat er geen sprake is van "groene stroom". Naar verwachting zal de centrale meer gaan stinken. De verbrandingstemperaturen zijn te laag en de verbrandingsgassen worden verwerkt in het beton. De verbrandingsresten worden in Duitse mijnen gestort, zonder te reppen van alternatieven.

De essentiële vraag is of er behoefte bestaat aan een centrale naast Wijster. Het slepen van afval naar een plaats in de periferie zorgt op zichzelf voor een grote milieubelasting. Kan in dit licht de vereiste 26% aan rendement ooit worden gehaald? In welk land ligt het bevoegd gezag ingeval het verkeerd gaat? Wie is verantwoordelijk en wie grijpt in? Nu is er sprake van een juridisch misbaksel.

De firma Westo is met een startnotitie een traject gestart om te komen tot een verbrandingsinstallatie. De gemeente en de provincie dienen zich als betrouwbare overheid te gedragen. Men moet zich dus houden aan de democratisch vastgestelde regels.

Er bestaan overigens twijfels over de betrouwbaarheid van de initiatiefnemer. Het indienen van een project dat precies op de grens ligt, wijst op de instelling om zoveel mogelijk te profiteren van subsidieregels. De heer Adema doet namens Westo op bijeenkomsten keer op keer toezeggingen die niet nagekomen worden. Westo presteert het in een paginagrote advertentie in de krant te melden dat er geen bielzen verbrand zullen worden en dat een van de voordelen van de centrale het verbranden van bielzen is. Dat corrigeerde de heer Adema door te stellen dat de bielzen naar de ontwikkelingslanden zullen worden gestuurd. Westo heeft tijdens een bijeenkomst met raads- en statenleden gesteld dat de m.e.r. niet voor de

vakantie ter inzage zal worden gelegd. Later stelde Westo echter dat men hoopt in juni met de m.e.r. te komen. Westo heeft veel deskundigheid ingehuurd. Die wordt alleen gebruikt om een goed financieel onderhandelingsresultaat te bereiken zonder oog te hebben voor de volksgezondheid. De heer Jabobs lijkt te veel op Jacobse en Van Es: samen voor ons eigen. Het initiatief is niet vertrouwenwekkend en ramelt aan alle kanten. Vindt de verbranding plaats in Nederland en de emissie in Duitsland? Komt dat neer op export van gas? Een derde van de aan- en afvoer moet over water, terwijl Duitsland geen water heeft. Al het Nederlandse afval moet dan over water, wat onmogelijk is. Ook is een aantal verkeerde kaarten gebruikt.

Hoe denken college en commissie over de noodzaak van nog een centrale in het groene Drenthe? In tegenstelling tot het oordeel van de commissie-Van Geel is die noodzaak er niet. Hoe denkt het college over het denkbeeld dat er maar één vergunning wordt afgegeven voor het gehele project? Welke stappen denkt het college te nemen als alsnog voor het Duitse gedeelte een vergunning afgegeven moet worden? Hoe wordt het standpunt over het tijdstip van de m.e.r. hard gemaakt?

Spreker vraagt het college dringend om, voordat mogelijkerwijs een vergunning wordt verleend, eerst de staten of de commissie te raadplegen.

Mevrouw WESTERKAMP hecht aan het zorgvuldig doorlopen van de procedure. Het college heeft een uitstekend bezwaarschrift gericht aan de Duitse afdeling. Het college begeleidt tevens de Nederlandse m.e.r. De bezorgdheid onder de bevolking wordt gedeeld. De staten moeten dan ook kunnen controleren, wat inhoudt dat het college gevraagd en ongevraagd informatie moet delen. Het uitgangspunt voor het college moet zijn dat de schoonste en eventueel de beste technieken worden toegepast. Een en ander moet zeer zorgvuldig afgewogen worden ten aanzien van mens, dier en milieu.

Het college denkt met de initiatiefnemer een gesprek te kunnen beginnen. Wat zijn daarbij de intenties? Het bestuur van Emlichheim en Coevorden hebben eveneens hun intenties uitgesproken.

De heer KUIPER vraagt een toelichting op de zinsnede "eventueel de beste technieken".

Mevrouw WESTERKAMP legt uit dat het uitgangspunt moet zijn dat de schoonste, veiligste en dus beste technieken gebruikt moeten worden. Die beoordeling is waarschijnlijk aan het college.

De heer HORNSTRA herhaalt, gezien de Duitse m.e.r., geen vertrouwen in het plan te hebben. Bestaat dat vertrouwen wel bij mevrouw Westerkamp?

Mevrouw WESTERKAMP heeft vooralsnog vertrouwen in het college en de procedure.

De heer HORNSTRA vraagt of er vertrouwen bestaat in het plan van de firma Westo.

Mevrouw WESTERKAMP vindt dat een bedrijf moet voldoen aan de eisen in een milieuprocedure. Een oordeel over een bedrijf is niet aan de orde. Dat zou ongepast zijn. De bevoegde organen moeten een duidelijke rol spelen bij de procedure en de aanvraag. Burgers en bedrijven hebben recht op een zorgvuldige behandeling daarvan. Men moet zich aan de feiten houden. Er bestaat overigens vertrouwen in de bevoegde instanties.

De heer HORNSTRA zegt zich eveneens aan de feiten te houden. Mevrouw Westerkamp heeft eerder in een krantenartikel wel vertrouwen uitgesproken in de firma Westo. Dat vertrouwen is er niet bij de PvdA-fractie.

Mevrouw WESTERKAMP merkt op dat Westo een aantal malen de intentie heeft uitgesproken te willen voldoen aan de eisen. Het bedrijf is geschrokken van de reacties en wil graag meedenken. Er bestaat vertrouwen in de overheden en de procedures, ook inzake bedrijfsvestiging en milieuwetgeving.

De heer LANTING is van mening dat in eerste instantie de gemeente Coevorden aan bod is. Die gemeente heeft te kennen gegeven onvoldoende vertrouwen te hebben in de aanvraag en het bedrijf. Coevorden is er ook niet van overtuigd dat dit bedrijf de beste en schoonste technieken zal gebruiken. De uiteindelijke afweging van de gemeente ter zake wordt afgewacht. In tweede instantie komt de provincie in beeld met een controlerende taak van de staten. GS zijn volop bezig met de invulling van de m.e.r. Dat en

het bezwaarschrift aan de Bezirksregierung duiden op een goede en degelijke aanpak.

De heer HORNSTRA wijst erop dat eerst de provincie en daarna de gemeente aan zet is. Pas na de milieuvergunning komen het bestemmingsplan en de ruimtelijke ordening aan de orde.

De heer LANTING geeft aan de controlerende taak van de provincie te bedoelen.

Er zijn bedenkingen te horen over de Duitse procedure. Het is echter aan ondernemers niet verboden om dergelijke initiatieven te nemen.

In de stukken valt te lezen dat met name de provincie Gelderland tracht grensoverschrijdende afspraken te maken over eenzelfde behandeling van installaties in de zin van procedures en inspraak. Het mag immers in geen geval verschil uitmaken waar een installatie staat, net voor de grens, op de grens of net over de grens. Dit uitgangspunt moet meegenomen worden in de genoemde degelijke aanpak.

De heer KUIPER vraagt naar de strategische overwegingen van de provincie in het licht van de Europese wetgeving.

De heer LANTING wijst erop dat de wetgeving in Duitsland iets soepeler wordt uitgelegd dan de wetgeving in Nederland. De provincies moeten dus altijd in gesprek blijven om toepassing van de Nederlandse wetgeving te bereiken, ook als de installatie maar voor honderd meter in het grensgebied wordt verplaatst.

Er zijn in totaal drie installaties gepland, waarvan de derde een biomassa-installatie is. De ervaringen in Duitsland leren dat deze installaties goed werken, maar dat de opslag van de grote hoeveelheden vochtige producten bij dit geheel is vergeten. Dat betekent grote stankoverlast voor de omgeving. Ook dit punt verdient de aandacht van het college.

De heer KUIPER denkt dat de standpunten van de fractie van GroenLinks reeds voldoende duidelijk zijn. Er bestaat geen noodzaak om de EVI/AVI in Coevorden doorgang te laten vinden. De grensoverschrijdende effecten werken onnodig complicerend bij een reeds zeer complexe techniek en regelgeving. In eerste instantie lijkt het te gaan om een sympathieke bedrijfsvoering met efficiënt energiegebruik en hergebruik van grond-

stoffen. In tweede instantie wordt duidelijk dat met de afvalverzameling, de bielen en de Europese wetgeving vele twijfels rijzen. In derde instantie is twijfel gerezen of het bedrijf de belofte de beste technische middelen te gebruiken zal waarmaken. Er is bovendien sprake van de nodige neveneffecten op het vlak van lucht, geur, geluid, veiligheid, EVI, afvalbeleid, transport, algemene technologische kenmerken en inpasbaarheid. GS heeft zich hier van vergewist. De provincie heeft dan ook zeer adequaat gereageerd en heeft de zaken breder aangepakt dan alleen de vergunningaanvraag.

Alle maatschappelijke en juridische middelen moeten gebruikt worden om goed in beeld te krijgen wat er moet gebeuren. Als de m.e.r.-procedure is ingezet moet de m.e.r.-commissie na twee maanden verslag uitbrengen. Is die procedure reeds ingezet? Provinciale staten (PS) hebben bij dit alles slechts een controlerende rol. Nu GS de maatschappelijke verantwoordelijkheid op zich hebben genomen, ligt het echter voor de hand om de staten op de juiste momenten van nieuwe ontwikkelingen op de hoogte te stellen. Dit is vooral van belang omdat het betrokken bedrijf zich voornamelijk baseert op in het afgelopen half jaar gewekte verwachtingen, bijvoorbeeld een ongedaanteerde brief van de burgemeester van Coevorden. Dit kan immers oncontroleerbare effecten hebben. Alles moet in het werk gesteld worden om het bedrijf de beste technologische middelen te laten gebruiken of het project stop te zetten. Spreker herhaalt de vraag naar de commissaris namens Drenthe bij het Europark Coevorden.

De heer HORNSTRA onderstreept het vertrouwen in de aanpak van het college en de vraag om informatieverstrekking. Is de heer Kuiper ook van mening dat de staten formeel geraadpleegd moeten worden alvorens de vergunning wordt afgegeven?

De heer KUIPER vindt dit gezien de verantwoordelijkheid onmogelijk. Wel moeten de staten bij alle stappen direct op de hoogte gesteld worden. Zo kan een en ander op het juiste moment in een commissievergadering aan de orde worden gesteld. Dan is het mogelijk om een richting aan te geven.

De heer HORNSTRA vraagt of de aanpak van de gemeente Coevorden hierbij het voorbeeld is.

De heer KUIPER beaamt dit.

De heer BAAS geeft aan voor een keer de rol van advocaat van de duivel op zich te nemen. Het tot nu toe bedenkelijk lege Europark moet dan ook snel gevuld worden met grootschalige bedrijvigheid. Het initiatief van Westo zou daar dan ook goed passen. GS moeten waken zich te beperken tot het Not In My Back Yard(NIMBY)-principe. Bij een afweging mag dit element dan ook geen rol spelen.

Een en ander betekent niet dat de fractie van de ChristenUnie het initiatief enthousiast verwelkomt. Het bedrijf heeft dat aan zichzelf te wijten door de slechte communicatie. Na deze slechte start kan er waarschijnlijk geen vertrouwen bij de burger opgebouwd worden.

Een ander niet geruststellend punt is dat de Duitse en Nederlandse m.e.r. duidelijke verschillen kennen in de zin dat in de Duitse variant soepeler wordt omgesprongen met aspecten van milieu en gezondheid. Het bezwaarschrift van GS wordt dan ook gewaardeerd. Het moet immers duidelijk zijn dat de veiligste, meest moderne en beste technieken worden gebruikt. Risico's op het vlak van gezondheid en milieu moeten tot een absoluut minimum worden beperkt. In dit stadium bestaat daarin nog geen vertrouwen.

Drenthe kent met Wijster reeds een grote afvalverwerkingsinstallatie. Dat roept de vraag op naar ruimte voor een bedrijf van vergelijkbare omvang in de provincie. Een ander aspect is dat de strenge Nederlandse m.e.r. het bedrijf naar Duitsland kan laten uitwijken. Wat zijn de gevolgen voor gezondheid en milieu van eenzelfde installatie net over de grens in Duitsland? In hoeverre is er sprake van samenwerking met Duitsland?

De heer KUIPER vraagt of de heer Baas, gelet op de Europese wetgeving, bereid is om volledige vestiging in Duitsland te bekijken naar Nederlandse maatstaven.

De heer BAAS antwoordt positief.

De heer HORNSTRA wijst erop dat er in dat geval sprake is van een volstrekt nieuw plan en een nieuwe procedure. De Europese regelgeving geldt bovendien ook dan voor de afspraken bij het Europark over afvalexport en dergelijke. Er is dus geen gemakkelijke ontsnapping naar Duitsland mogelijk voor Westo.

De heer BAAS vindt dat een goede zaak, maar staat nog steeds niet te juichen over het initiatief. Het is echter te vroeg om het plan direct van de hand te wijzen.

De heer SLUITER merkt op dat de staten in het traject voor vergunningverlening geen enkele formele rol spelen.

De heer KUIPER spreekt de behoefte uit om bij dit traject betrokken te worden. Onderschrijft de heer Sluiter die niet?

De heer SLUITER onderstreept die behoefte. Westo wil op een bijzondere locatie plannen ontwikkelen, met een been in Nederland en een been in Duitsland. Die constructie zonder duidelijk motief wekt het nodige argwaan en wantrouwen gezien de juridische complicaties. Het risico hierbij wordt voor een belangrijk deel bij de beide overheden gelegd. Bij ontoereikende (juridische) afstemming kan het bedrijf er met de winst vandoor gaan.

Afvalverwerking is in toenemende mate een vrije markt, maar vanwege de neveneffecten tevens een weinig geliefde bedrijvigheid. Ook dat is een aandachtspunt voor de overheid, zeker als wordt bedacht dat Drenthe met de installatie in Wijster al voldoende doet in proportionele zin. Zijn er opties om via zonering in het POP de mogelijkheden op dit vlak te beperken tot Wijster?

De wijze van communicatie en de opzet van het proces hebben weinig vertrouwen in Westo opgevoerd. Een en ander sluit niet uit dat het toch nog goed komt. Het proces zal echter met argusogen worden gevolgd. De fractie van D66 is, kortom, niet zo blij met de plannen en de ontwikkelingen.

De heer POPKEN constateert dat afval sinds enige jaren handel is, wat inhoudt dat ondernemers steeds meer initiatieven voor bedrijfsontwikkeling nemen. Het voorliggende initiatief kan een prachtige invulling zijn van het Europark Coevorden. Aan de voorgestelde installatie kleven echter meer na- dan voordelen. Dit proces moet dan ook kritisch gevolgd worden.

In Nederland wordt er gewild of ongewild enorm veel afval geproduceerd. Verwerking daarvan maakt verbrandingsinstallaties zoals de VAM in Wijster nodig. De energie die daarbij wordt opgewekt is groen in de zin dat er geen fossiele brand-

stoffen voor worden gebruikt. De VAM is daarmee een lichtend voorbeeld.

Aan de export van afval zijn beperkingen opgelegd. Toch is er een enorm tonnage aan export mogelijk, met name naar het Oostblok.

De initiatiefnemers hebben een installatie voor ogen waarmee aan alle voorwaarden wordt voldaan. Er zijn echter te veel open einden om een duidelijke afweging te maken. De vraag is bovendien of bij het stellen van de hoogst mogelijke eisen de initiatiefnemers het project zullen doorzetten.

De fractie van de OPD is tegen het plan. Wellicht dat bij de noodzaak van meer afvalverwerking in Drenthe uitbreiding in Wijster kan worden toegestaan.

De heer BEUMERS is van mening dat de provincie een groot probleem heeft op het vlak van de ruimtelijke ontwikkeling als zelfs maar 10% waar is van het verhaal van de heer Beukeveld. Bij de gemeente Coevorden is de heer Kaspers weggestuurd. De heer Van Oostenrijk, commissaris namens Drenthe bij Europark, bleek ook een relatie te hebben met Westo. Dergelijke netwerken dienen de democratie niet en verdienen dan ook onderzoek.

IAMS Europa BV, een bedrijf op het Europark, zit niet te wachten op vuilverwerkingsbedrijven. De aantrekkingskracht van het Europark zal sowieso niet groter worden voor bedrijven die een locatie zoeken. Een afvalverwerkingsbedrijf is logistiek interessant voor de Bentheimer Eisenbahn.

Drenthe schiet er niets mee op. Onderzoek in Gelderland naar de vuilverbrander bij Duiven heeft aangetoond dat honderden omwonenden kanker hebben opgelopen. Dezelfde gevolgen zijn te zien in Dedemsvaart in Overijssel. Bij een onderwerp dat maatschappelijk van zodanig belang is, moet de mogelijkheid bestaan om een referendum te houden. Zo kan de bevolking van een groene provincie, met recreatie en toerisme hoog in het vaandel, met dit initiatief afrekenen.

De heer DIJKS legt uit dat de provincie vroeger tot haar taak mocht rekenen dat het afval binnen de provinciegrenzen werd verwerkt. Sinds het Landelijk afvalstoffenplan van 2002 is het afvalverkeer geheel anders geregeld. In het jaar 2005 wordt bovendien de Duitse regelgeving ten aanzien van afvalverwerking veranderd, waardoor er een einde

komt aan het afvaltransport naar Duitsland. Het is al met al aan de ondernemer om risico te nemen met een investering voor afvalverwerking. Voorheen waren bedrijven zoals VAM overheidsbedrijven. Nu dat vaak anders ligt, neemt dat niet weg dat bedrijven over vergunningen moeten beschikken.

Dat brengt de vraag naar voren over het provinciaal beleid ten aanzien van milieueisen. Het POP verzet zich niet tegen de komst van een afvalverwerkingsinstallatie. Het bestemmingsplan van de gemeente Coevorden zal gewijzigd moeten worden, wellicht met medewerking van de provincie. GS hebben een en ander getoetst aan de uitgangspunten, wat heeft geleid tot het schriftelijke commentaar op de Duitse aanvraag. Ook zijn de richtlijnen voor de m.e.r. vastgesteld, die verdergaan dan het advies van de m.e.r.-commissie. Er zijn met name voorwaarden toegevoegd gebaseerd op de vele inspraakreacties uit de omgeving. De ondernemer moet een m.e.r. maken. Het is aan die ondernemer hoeveel tijd dat vergt. Spreker heeft zich niet geprepareerd op technische vragen over het complexe karakter van de GmbH en de ontwikkelingsmaatschappij en de exploitatiemaatschappij. De provincie heeft geen directe invloed in de GmbH. De commissaris namens Drenthe, de heer Van Oostenrijk, is opgestapt nadat die tijdens een bijeenkomst publiekelijk optrad als woordvoerder van Westo. Het college heeft hem erop gewezen dat dit een situatie van onverenigbare belangen oplevert. In overleg met de andere partners moet een nieuwe commissaris aangewezen worden. De vragen van de inspreker de heer Kuiper zullen schriftelijk van antwoord worden voorzien. De commissie zal hiervan een antwoord ontvangen.

De waardering van de staten voor de aanpak van GS valt in goede aarde, zeker aangezien de initiatiefnemer anders bericht in de kranten. Voor die aanpak is volop deskundigheid aanwezig en zonodig wordt die ingekocht. Zorgelijk is dat de ontwikkelingen aan Nederlandse zijde de initiatiefnemer ertoe brengen de installatie geheel op Duitse bodem te vestigen. Dan heeft de Nederlandse overheid immers niets meer in te brengen.

De heer HORNSTRA vraagt wat bedoeld wordt met Duitse bodem. Gaat het dan om een plaats buiten het Europark?

De heer DIJKS wijst erop dat het Europark op Duits grondgebied ligt.

De heer HORNSTRA is van mening dat de provincie enige bemoeienis heeft zolang de installatie voor het Europark is bestemd.

De heer DIJKS heeft daar twijfels over.

De heer HORNSTRA ziet die graag weggenomen.

De heer DIJKS wijst erop dat het een complexe zaak betreft. Aangezien het hier om miljoenen draait, zullen juristen alles uit de kast halen op zoek naar een creatieve oplossing. Het college zal zich overigens verzetten tegen het plan, als het moet tot aan het Europese Hof, als niet aan de voorwaarden wordt voldaan. Er moet een installatie komen waarbij de best beschikbare technieken toegepast worden. Het collegeprogramma heet dan ook Werk in een sociaal en veilig Drenthe. Een dergelijke installatie vergt bereidheid tot investering. Als de betrokken ondernemer daartoe niet bereid is, gaat de zaak niet door.

Er wordt toegezegd bij nieuwe stappen de staten te informeren. De staten zullen ook uitgenodigd worden voor de bijeenkomsten. Het college wil de huidige wijze van begeleiding van de processen vasthouden, ook met het oog op duidelijkheid voor de Drentse burger. Het college zal zeer zorgvuldig opereren, ook om eventuele juridische procedures te voorkomen. Dat betekent ook dat de strategie ter zake niet geheel en al publiekelijk neergezet wordt. De veiligheid in Drenthe staat echter voorop.

De heer KUIPER is blij met de concrete toezegging van de gedeputeerde. Kan een datum genoemd worden voor de schriftelijke antwoorden? Terzake van de best beschikbare techniek heeft de stichting een vergelijkend onderzoek laten plaatsvinden tussen de plannen van Coevorden en de bestaande installatie in Alkmaar. De uitstoot van fluor in Alkmaar is 242 kilo tegen 4.000 kilo bij de beoogde installatie. De uitstoot van kwik in Alkmaar is 5 kilo tegen 121 kilo bij de beoogde installatie.

De heer POPKEN vraagt of er een indicatie is van de investeringskosten van de installatie in Alkmaar en die van Westo.

De heer KUIPER geeft aan dat Westo uitgaat van 50% van het bedrag dat nodig is voor een installatie die aan alle eisen voldoet.

TWEEDE TERMIJN

De heer HORNSTRA bedankt voor de gedane toezeggingen, onder andere dat er doorgeproceederd wordt tot aan het Europese Hof en dat de commissie voortdurend geïnformeerd wordt over de stand van zaken. Er is gesproken van afval als een vrije markt. Dit is echter een voorbeeld van hoe het niet moet in het licht van de volksgezondheid. Bij de geplande installatie wordt uitgegaan van €200 miljoen. Bij Rotterdam wordt een nieuwe installatie gepland voor €500 miljoen. IAMS heeft aangegeven zeer ongelukkig te zijn met de komst van deze installatie op het Europark. Dat voorspelt weinig goeds voor de toekomst. Het gaat bij dit alles natuurlijk niet om het NIMBY-effect. Het argument is dat de installatie daar moet staan waar het afval geproduceerd wordt. Dat is niet in Coevorden. Het gesleep met afval geeft bovendien een extra milieubelasting.

De heer SMIT wijst erop dat Nederland op Europees niveau als een regio wordt gezien wat betreft het afval. Dan is er dus geen instrument om dit af te dwingen.

De heer HORNSTRA denkt dat er andere wegen gezocht moeten worden om de installatie tegen te houden.

Mevrouw WESTERKAMP vraagt zich af of de heer Hornstra de installatie tegen kan houden als het bedrijf uiteindelijk voldoet aan alle voorwaarden die GS hebben gesteld.

De heer HORNSTRA wijst erop dat het voorliggende plan absoluut niet voldoet aan de eisen op het vlak van de technische en milieuvriendelijke middelen.

Mevrouw WESTERKAMP herhaalt de vraag hoe de heer Hornstra het bedrijf tegen denkt te houden als het aan alle voorwaarden voldoet.

De heer HORNSTRA is van mening dat in dat geval sprake is van een compleet nieuw plan. Met het voorliggende plan kan nooit aan die voorwaarden worden voldaan. Als het bedrijf ove-

rigens uiteindelijk aan de democratisch afgesproken procedures voldoet, kan het in formele zin niet tegengehouden worden. Het gaat niet om de intenties van Westo, maar om de feiten.

Mevrouw WESTERKAMP vraagt zich opnieuw af in hoeverre het college iets kan bewerkstelligen in Duitsland. Het tot nu toe ingezette traject ziet er goed uit. Een en ander moet door de staten kritisch gevolgd worden. Er moeten geen uitspraken gedaan worden over betrouwbaarheid van bedrijven, maar over de betrouwbaarheid van de overheden die de procedures op een goede manier moeten afwickelen.

De heer LANTING wijst erop dat de staten verantwoordelijk zijn voor de contacten van de provincie met de burger. Gezien de maatschappelijke betrokkenheid is het goed om de staten goed op de hoogte te houden over de stand van zaken. Het is overigens duidelijk dat de VAM het bedoelde afval er gemakkelijk bij kan hebben. De nieuwe installatie is dan ook niet nodig. In de omgeving van de VAM liggen veldjes met planten waaraan onmiddellijk te zien is als er iets mis is. In de context van de afspraken over vrije ondernemingsgewijze productie kan een initiatief echter niet tegengehouden worden. Dat betekent dat gehamerd moet blijven worden op gebruik van de best mogelijke technieken.

De huidige aanvraag wekt geen vertrouwen. Dat houdt geen oordeel in over het bedrijf. De aanpak van het college daarentegen stemt tot voldoening.

De heer KUIPER merkt op dat nog steeds onduidelijk is wat het betekent als het bedrijf zich in het geheel in Duitsland vestigt. Wat zijn dan de mogelijkheden van GS? Het college moet zorgvuldig afwegen op welk moment een procedure wordt gestart. In de Europese wetgeving valt dat moment snel verkeerd. Westo heeft inmiddels een juridische procedure gestart op basis van de verwachting die gewekt is door een brief van de gemeente Coevorden. Die brief bevat echter niet meer dan een positieve intentie.

In het kader van de informatie aan PS wordt gevraagd het m.e.r.-rapport direct aan de commissie over te brengen.

Er kan door de betrokkenheid van de provincie bij de geïntegreerde afvalverwerkingsinstallatie (GAVI) een probleem ontstaan op het moment dat

de nieuwe installatie tegengehouden wordt. Dit punt moet zorgvuldig bekeken worden.

De heer SLUITER constateert dat de heer Dijks zegt dat een afvalverbrandingsinstallatie in Coevorden niet strijdig is met het ruimtelijk beleid van de provincie. Het college van GS is echter ook een politiek orgaan, zodat de vraag rijst of het college een installatie in Coevorden politiek gezien ziet zitten. Hoe denken GS over het idee om via zonering in het POP vast te stellen dat Drenthe met de GAVI in Wijster haar aandeel heeft geleverd?

De heer BEUMERS vindt dat een onderzoek ingesteld moet worden naar de ontwikkelingen bij Coevorden. Daarbij wordt gewezen op de problemen van de heer Beukeveld.

De heer DIJKS verwijst voor de politieke opvatting van GS naar het ontwerp-POP II. De aanvraag is daarmee niet strijdig.

De heer SLUITER vraagt zich af of het college, gehoord de staten, het daarbij wil laten.

De heer DIJKS wil gaande de rit de spelregels niet veranderen. Om politiek-strategische redenen is het niet opportuun verdere mededelingen te doen.

De heer SLUITER vraagt of de opstelling van de staten de gedeputeerde er niet alsnog toe brengt om het ontwerp-POP II tegen het licht te houden.

De heer DIJKS is ervan overtuigd dat in dat geval de initiatiefnemer de provincie een proces aan de broek zal doen.

De heer SLUITER neemt aan dat de initiatiefnemer handelt op basis van de regeling die van kracht is, namelijk POP I. Een bijstelling in POP II kan dan nimmer tot een schadeclaim van de initiatiefnemer leiden.

De heer HORNSTRA vindt de gedachte interessant om na afwijzing van dit plan ook een nieuw plan onmogelijk te maken middels wijziging van het ontwerp-POP II.

De heer SLUITER wijst erop dat het college hiermee niets wil doen.

De heer HORNSTRA is van mening dat de staten een eigen bevoegdheid hebben in dezen.

De heer DIJKS legt uit dat de huidige aanvraag is ingediend op de toen vigerende plannen. Voor Coevorden verandert er dus niets.

Reeds bij de "Stellungnahme" in het jaar 2003 is de Duitsers verzocht de beide m.e.r.-procedures gelijk te laten lopen. Dat is niet gebeurd als gevolg van de opstelling van de initiatiefnemer en van Duitsland. Dit leidt nu tot de nodige botsingen, zodat de Duitsers inmiddels erkennen dat een en ander hoogst ongelukkig is. Hopelijk kunnen de procedures alsnog gelijkgetrokken worden, zeker om te voorkomen dat de initiatiefnemer opschuift naar de Duitse grens. Een extra complicatie is dat bij de Oosterburen de vergunningverlening juist geen zaak is van het bestuur, maar een puur ambtelijke exercitie is. Ook vanuit de Neue Hanze Interregio is de wens tot samenwerking en versterking geuit.

Een belangenkwestie met de GAVI in Wijster is niet aan de orde. De laatste aandelen van de provincie gaan in de verkoop.

De heer KUIPER denkt dat die kwestie de kop kan opsteken op het moment dat de andere belanghebbende een juridische procedure start.

De heer DIJKS antwoordt dat het in dat geval gaat om argumenten en niet om belangen. De zaak moet zuiver gespeeld worden.

De heer KUIPER vindt dit een aandachtspunt blijven.

De heer DIJKS belooft bij de reeds toegezegde brief ook in te gaan op de ontwikkelingen in Coevorden.

De VOORZITTER constateert dat de commissie vertrouwen heeft uitgesproken in de opstelling van het college, ook ten aanzien van de procedure. Over het plan bestaan twijfels over de haalbaarheid en het opereren van Westo. Hier en daar bestaat zelfs wantrouwen ten aanzien van dit bedrijf. Tevens bestaat er behoefte aan zo goed mogelijk op de hoogte gehouden te worden van de ontwikkelingen.

(De heer Dijk en mevrouw Edelenbosch verlaten de vergadering.)

12. **Statenstuk 2004-108 Financiering projecten Ruimte voor Water**

De heer HEETEBRIJ geeft aan dat met het statenstuk twee stapjes worden gedaan die zonder meer instemming verdienen.

De heer DE VRIES is positief over het voorliggende statenstuk, dat onder meer aandacht besteedt aan de thema's Bergingsgebied, Natuurontwikkeling en de Provinciale regierol. De noodbergingsgebieden moeten er zeker komen. Het gebied leent zich er dan ook voor, wat betekent dat het gebied niet verder of anderszins ingevuld moet worden. Is er een schaderegeling van toepassing op dit gebied? In andere gebieden moet ingezet blijven worden op maatregelen in de zin van techniek en inrichting ter voorkoming van gebruik van noodbergingsgebied. Een voorbeeld hiervan is het project Holmers-Halkenbroek.

Inzake de regierol van de provincie wordt extra capaciteit ingehuurd. Is het nodig om die capaciteit extern te werven?

De heer HAIKENS stemt in met het project-Lappenvoort. De natuurlijke situatie van de herfst en winter van vijftig jaar geleden wordt immers hersteld. De term Beekherstel bij het project Holmers-Halkenbroek lijkt te duiden op herstel van een beek- of stroomdalgebied. Er worden in het gebied echter behoorlijk forse ingrepen gedaan. De vraag is dan ook in hoeverre er ingegrepen moet worden in een situatie die in het verleden op natuurlijke wijze tot stand is gekomen. De omschrijving in het stuk lijkt dan ook strijdig met de forse ingrepen in dit gebied. Dat staat een duidelijk beeld van een en ander in de weg. Dat moet in de toekomst beter.

De heer SLUITER leest over het project Holmers-Halkenbroek dat het gebied door inrichtingsmaatregelen een meer natuurlijk karakter heeft gekregen. Het grondwater komt omhoog, de sloten zijn gedempt en het kwelwater is toegenomen. Dat is mooi, maar lijkt toch in strijd met de bergingscapaciteit voor water in dat gebied. Is hier geen sprake van tegenstrijdigheid in het beleid?

De heer POPKEN vraagt zich af of in het bergingsgebied de eigendomssituaties van particulieren en gebruikers een rol spelen, bijvoorbeeld bij gebruik daarvan in nood. Moet hiervoor niet een

schaderegeling ingesteld worden? De gevraagde investering van twee ton is overigens de moeite waard.

De heer BEUMERS wijst erop dat het land van Drenthe te vergelijken is met een soepbord, waar het water in alle vier de windrichtingen afstroomt. Dit levert zo zijn problemen op. Het is een beetje vreemd dat voor de Lappenvoort achteraf toestemming wordt verleend voor reeds uitgegeven geld. Er moet een nulmeting plaatsvinden voorafgaand aan een project, zodat duidelijk is wat er wel en niet kan. Een poldergebied dichtbij bebouwing, bijvoorbeeld, vormt immers een groot probleem. De zonering moet dan ook ruim opgesteld worden.

Mevrouw VAN DE VIJVER noemt als sleutelwoorden afstemming, gezamenlijke aanpak, integrale uitwerking en snelle uitvoering met een regierol voor de provincie. Ook in de communicatie is goed voorzien, zoals te merken was bij de opening van de polder Lappenvoort. Het is bovendien goed dat Den Haag er een fiks bedrag in heeft gestoken. Het statenstuk valt in goede aarde.

De heer SWIERSTRA legt uit dat de status van koploperproject van Lappenvoort betekent dat vooruitgelopen wordt op de grote WB21-projecten (Waterbeleid voor de 21e eeuw). Het project is nog lang niet klaar, zodat de staten nog alle ruimte hebben om een oordeel te vellen. Het statenstuk heeft betrekking op een paar projecten om op deze wijze nog dit jaar zoveel mogelijk zaken te doen op het vlak van concrete projecten en het invullen van de provinciale regierol. Die rol moet de komende jaren steviger opgepakt worden omdat er een groot aantal projecten, gebaseerd op de deelstroomgebiedsvisies, in het kader van WB21 gaat komen. De grotere ruimtelijke consequenties van een en ander worden door de staten in het POP II vastgelegd. De concrete uitvoering is vooral aan het waterschap, zodat de staten en GS de details aan deze organen moeten laten. Zo staat in het statenstuk niet veel over Holmers-Halkenbroek, daar dit onderbouwd is in de bijlagen, gebaseerd op onder meer de deelstroomgebiedsvisies. Staat natte natuur de berging van water in de weg? Juist om die reden is altijd aangegeven dat alleen het onder water zetten van natuurgebieden de wateroverlastproblematiek in de regio niet kan

oplossen. Een vochtig natuurgebied kan overigens best nog meer water opnemen, wat een deel van de oplossing brengt, samen met het verbreden van de stroom- en beekdalen en de echte noodberging.

In alle gebieden waar de overheid bewust water toelaat als noodoverloop is in principe sprake van de door de provincies, samen met alle betrokken waterschappen opgestelde en door de twee betrokken waterschappen vastgestelde schaderegeling. Afgezet tegen de landelijke schaderegeling gaat het om een uitstekende maatregel. Het college zal in de loop van het jaar met nadere voorstellen komen over de uitwerking van WB21.

TWEEDE TERMIJN

De heer HAIKENS stelt vast op basis van het statenstuk de consequenties van het project-Lappenvoort goed te kunnen overzien. Dat is niet het geval als het gaat om de praktische invulling op het Drents Plateau. De omschrijving in de stukken moet de staten echter een beeld geven van wat er in de praktijk zal plaatsvinden. Op inhoudelijk vlak bestaat er bij beide projecten geen bezwaar.

De VOORZITTER stelt voor de opmerking mee te nemen naar het Presidium.

De heer DE VRIES herhaalt de vraag naar het aantrekken van capaciteit. Is overigens iedereen van mening dat de getroffen schaderegeling uitstekend is?

De heer SWIERSTRA legt uit dat capaciteit voor een deel extern wordt ingehuurd. Voor een deel gaat het dan ook om specifieke deskundigheid die niet structureel nodig is. Het college stelt voor om de capaciteit niet structureel uit te breiden, maar om projectgericht en dus efficiënt uit te besteden. De schaderegeling kent niet alleen enthousiaste reacties. Het college is ervan overtuigd dat deze regeling uitstekend is, ook afgezet tegen de landelijke regeling, en uitermate goed past in het schadesysteem.

De heer DE VRIES vraagt of in deze gebieden hierover discussie bestaat.

De heer SWIERSTRA antwoordt dat dit nauwelijks het geval is. Lappenvoort is ook een geheel ander

gebied dan de gebieden in de richting van Groningen. In dergelijke landbouwgebieden gaat de discussie gedeeltelijk ook over (de hoogte van) de planschade. Vaststelling van noodoverloopgebieden zal niet eerder plaatsvinden dan dat er een schaderegeling bestaat. In het licht hiervan kan dat gebeuren bij de vaststelling van het POP II.

De heer BEUMERS merkt op dat bij het waterschap Velt en Vecht een bergingsgebied is opgezet. Daarbij is echter een overschrijding ontstaan van € 861.000,-. De ontstane planschade moet door de betrokken gemeente worden betaald. Drenthe kent geen waterprobleem, al wordt dat landelijk zo gesteld. Onderzoek heeft aangetoond dat er sprake is van slecht peilbeheer door de verschillende provincies. Peilbeheer en controle zijn echter van essentieel belang.

De heer SWIERSTRA begrijpt de opmerking van de heer Haikens.

De VOORZITTER concludeert dat het statenstuk de A-status behoudt.

13. Statenstuk 2004-115 Wijziging van de reglementen van de waterschappen inzake intrekking bepalingen en intrekking van de Bezoldigingsverordening

De heer BEUMERS steunt het statenstuk. Een aandachtspunt is dat meer deskundigheid bij de algemene besturen van waterschappen veronderstelt dat er een hogere bezoldiging moet komen.

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk de A-status behoudt.

14. Statenstuk 2004-116 Wijziging van de reglementen van de waterschappen inzake hun taken

De heer BEUMERS heeft in verschillende waterschappen in het Noorden gehoord dat bij de taken in artikel 1, naast kwantiteits- en kwaliteitszorg ook de natuurontwikkeling betrokken moet worden.

De VOORZITTER onderbreekt de heer Beumers en vraagt of hij akkoord gaat met het voorliggende statenstuk.

De heer BEUMERS is voorstander van een bedrijfsmatige opzet van de waterschappen, inclusief heffing van BTW. Het voorstel valt dus niet in goede aarde.

De heer POPKEN is akkoord met het voorstel. Het gaat overigens wat ver dat hiervoor alle regelgeving weer aangepast moet worden.

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk de A-status krijgt.

15. Statenstuk 2004-117 Wijziging van de Reglementen voor de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest inzake de uitgangspunten voor de kostentoe-deling

De heer HAIKENS wijst erop dat het statenstuk in het verleden reeds de nodige discussie heeft aangewengeld, mede omdat de taken van het waterschap in de afgelopen decennia nogal zijn gewijzigd. Veiligheidszorg, kwaliteits- en kwantiteitsbeheer hebben een toenemend maatschappelijk belang gekregen. Integraal waterbeheer en stedelijk waterbeheer geven het waterschap veel verantwoordelijkheid voor werken, wonen en recreëren in het waterschapsgebied. Daarbij past de oude slagmethode, de methode-Oldambt, niet meer. Bovendien zullen de gevolgen van invoering van WB21 kosten met zich brengen van een collectief karakter. Al met al valt de huidige en ook de toekomstige kostenverdeling niet goed in de huidige verordening.

De waterschappen willen de reglementen op dit punt gewijzigd zien. De bevoegdheid van wijziging ligt bij de staten. Er moet gewerkt worden aan een eenvoudig en transparant systeem. Een werkgroep van de Unie van waterschappen heeft hieromtrent de nodige aanbevelingen gedaan. De landelijke ontwikkeling laat zien dat veel waterschappen kiezen voor invoering van een methode die meer rekening houdt met die aanbevelingen, in lijn met de Delfland-methode. De uitkomst daarvan betekent een omslag van de kostentoe-deling. Burgers krijgen met een geringe lastenver-zwaring te maken. De landbouw ziet een lasten-verlichting. Deze meer transparante methode past beter bij de toekomstige verantwoordelijkheid van het waterschap. Vooralsnog blijft echter de vraag of de uitwerking in de regio parallel loopt met die in de Randstad. De kostentoe-delingssystematiek

moet langere tijd mee gaan. Voorkomen moet worden dat ingezetenen voortdurend met nieuwe uitgangspunten worden geconfronteerd. Gelet op de forse investering moet een evenwichtige kostenverdeling mogelijk worden gemaakt. De toedeling van kosten moet tot slot recht doen aan de specifieke omstandigheden van beide waterschappen.

Het voorstel van GS voorziet in een combinatievariant. Zo wordt het kwantiteitsbeheer toegerekend volgens de Oldambt-methode, met detailwater en peilwater als onderdeel. Een en ander heeft ook betrekking op veiligheid en berging, die dan ook collectieve toerekening behoeven. Ook de gekozen variant gaat daarmee uit van een discutabele verdeling. GS motiveren de keuze met het argument dat de taakuitoefening goed aansluit bij de structuur van het gebied. Het college is er overigens ook van overtuigd dat er in de toekomst nog het nodige aan gesleuteld moet worden.

Een belangrijke vraag is wat de huidige en toekomstige taken en investeringen van het waterschap zijn. Een antwoord daarop is nodig om de kostentoedeling te beoordelen. Van wie en voor wie moeten die taken uitgevoerd worden? Hoe hoog wil de samenleving de lat leggen wat betreft veiligheid? Wat zijn de gevolgen van WB21 en wat zal de invloed zijn van IBO (interdepartementaal beleidsoverleg)? Deze vragen kunnen niet geheel en al beantwoord worden. Toch moet er een keuze worden gemaakt. Het compromisvoorstel van GS, dat ook door de waterschappen wordt gedragen, is verdedigbaar. Met dit voorstel kunnen investeringen in de toekomst op een evenwichtige wijze in de omslag vertaald worden. De noodzakelijke verschuiving van lasten kan doorgetrokken worden, zodat een meer evenwichtige kostenmethodiek ontstaat. In de tijd bestaan bovendien meer correctiemogelijkheden die recht doen aan een heldere en uitlegbare verandering van de kostentoe-rekening en de bestuursverantwoordelijkheid.

De heer KUIPER vindt het nemen van meer verantwoordelijkheid noodzakelijk gezien de ontwikkelingen in het kader van WB21 en de uitbreiding van de taken. Als kwaliteitsbeheer noodzakelijk is, volgt hieruit dat er een andere kostenverdeling moet plaatsvinden. Een aandachtspunt is dat de inzichtelijkheid bevorderd moet worden. Dat wordt gemist in de communicatie met de burger en ook onder de term communicatie in het statenstuk.

Mevrouw VAN DE VIJVER dicht het stuk een hoog technisch gehalte toe. De toedeling van kosten aan waterkeringszorg, kwantiteitsbeheer en kwaliteitsbeheer, de categorieën ingezetenen, gebouwd en ongebouwd vergen een wiskundeknobbel. Nog moeilijker te begrijpen is dat de volgens de beleidsbrief noodzakelijke financiële ruimte voor het uitvoeren van waterhuishoudkundige maatregelen in het kader van WB21 in het stuk nergens wordt onderbouwd. Hoe ontstaat er meer financiële ruimte? In het stuk is overigens sprake van groeimogelijkheden. Heeft de huidige systematiek die niet? Waarom is voor groei een verschuiving van de toedeling naar de ingezetenen nodig? Of gaat het hier om een inschatting waar het gemakkelijkst extra geld te halen valt? Is hier sprake van impliciete inkomenspolitiek door ongebouwd te ontzien? De verhoging van het ingezetendeel naar het maximum van de bandbreedte wordt slechts gemotiveerd doordat een steeds groter deel van de kosten wordt veroorzaakt door de collectieve taak van bescherming tegen hoog water. De redelijkheid hiervan valt zo niet te beoordelen, zeker aangezien de andere waterschappen in Drenthe het niet nodig vinden om de toedelingssystematiek aan te passen. Het resultaat is een lastenverzwaring voor de burger. Den Haag maakt goede sier met lastenverlichting, maar financiert die door kosten af te wentelen op de lagere overheden. De gemeente verhoogt daarop de onroerendezaakbelasting en het waterschap het ingezetentarieef. Er bestaat grote moeite met het voorstel en de effecten daarvan voor de burgers, zeker nu het gepresenteerd wordt als een groeimodel. Het staat buiten kijf dat er geld nodig is om te voorkomen dat water een groot probleem wordt. Dat daarbij geen rekening wordt gehouden met draagkracht gaat te ver. Waar de fractie van de VVD zich richt op de kool, richt de PvdA-fractie zich meer op de geit.

De heer HAIKENS vraagt om nadere uitleg.

Mevrouw VAN DE VIJVER heeft de heer Haikens horen spreken over de benodigde wijziging van het systeem en over een acceptabele en geringe lastenverhoging voor de burger en een lastenverlaging voor de categorie ongebouwd. Deze lastenverschuiving stuit blijkbaar niet op weerstand.

De heer HAIKENS is van mening dat de benodigde grotere collectieve verantwoordelijkheid vraagt om een andere systematiek. De visie op de toekomst verhoudt zich immers slecht tot de Oldambt-methode. De verschuiving van de werkzaamheden moet ook een wijziging in de omslag en toerekening inhouden.

De heer POPKEN vraagt zich af wie de grootste vervuiler is, de ingezetene of het ongebouwde gedeelte oftewel de landbouw. Als die vraag beantwoord wordt, kan vastgesteld worden wie de zwaarste lasten moet dragen.

Mevrouw VAN DE VIJVER stelt vast dat er verschillende uitgangspunten bestaan. Waar sommigen vooral de vervuiler willen laten betalen, vinden anderen dat het waterschapsbeheer een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is waarvoor een via de inkomstenbelasting gevuld landelijk fonds gecreëerd moet worden. Van dat laatste fonds gaat een progressieve werking uit met het oog op de draagkracht.

De heer DE VRIES is van mening dat de Oldambt-methode niet aansluit bij vooral het collectieve deel van het huidige en toekomstige systeem. Er moet dan ook een verschuiving plaatsvinden, waarbij de keuze voor een nieuwe methode weliswaar redelijk arbitrair, maar verdedigbaar is. Er is sprake van een groeimodel en van een overgangssituatie. Is er wellicht binnen een aantal jaren reeds een nieuwe methode?

De heer SMIT onderschrijft de stelling in het stuk dat steeds meer kosten van het waterschap collectief van aard zijn. De huidige toedelingsystemen hebben dan ook geen praktische waarde. Een overgang van Oldambt naar Delfland houdt in dat er een gekunsteld systeem blijft bestaan. Er wordt immers geen recht gedaan aan de genoemde stelling. Het gaat bovendien om een ondoorzichtig systeem dat onbegrijpelijk en dus niet uit te leggen is. De inningskosten bij dergelijke systemen is daarnaast enorm hoog. Landelijk gezien zou het gaan om ongeveer € 100 miljoen op een totaalbedrag van € 500 miljoen tot € 1.700 miljoen. Vermijding van deze kosten kan de tarieven 10% lager doen uitvallen. De voor de hand liggende keuze is daarmee die van een via de collectieve middelen gevuld waterschapsfonds. Tot het moment dat die keuze gemaakt kan wor-

den, moet de huidige systematiek aangehouden worden.

De heer HEETEBRIJ zet eveneens vraagtekens bij de verschuiving van lasten naar de ingezetenen. Die ontwikkeling mag niet uit de hand lopen. In grote lijnen wordt ingestemd met het voorstel.

De heer BEUMERS spreekt van een moeilijke materie. Waar het ene waterschap kiest voor de methode-Havelaar, die uitgaat van een dichtheidsgebied, bestaat in een ander waterschap een percentagetoedeling van 24. Het waterschap Velt en Vecht is het duurste waterschap van Noord-Nederland en kent daarnaast een groot vermogen. Bij dit alles is de ingezetenenomslag vaak aanvechtbaar, omdat bijvoorbeeld bewoners van een flat geen last hebben van natte voeten.

De VOORZITTER vraagt de heer Beumers naar een oordeel over het statenstuk.

De heer BEUMERS merkt op dat de boeren een belang hebben bij de voorgestelde toedeling. Daarnaast moet vastgesteld worden dat de taken in het waterschapsgebied via Oldambt door de boeren worden aangestuurd. Dat is ook te zien in het aantal boeren in de besturen.

De VOORZITTER vraagt de heer Beumers opnieuw naar een oordeel over het statenstuk.

De heer BEUMERS kan zich niet vinden in artikel 33. Het gaat hier om een algemeen belang. Er moet dus een waterschapsfonds komen, gevuld via de inkomstenbelasting. De situatie moet nog maar even bij het oude blijven. De Waterschapswet zal toch moeten veranderen.

De heer SWIERSTRA vindt de politieke vraag bij dit stuk wie de kosten moet betalen van de taken die de overheid voor de burgers verricht op dit specifieke vlak. Het waterschap beheert het water op basis van de trits belang/betaling/zeggenschap. Wie een belang heeft, betaalt en naar rato van het belang heeft men zeggenschap over de te treffen maatregelen. Dit alles werd tot voor kort meestal gebaseerd op de kostenveroorzakingsprincipes, wat leidt tot een gecompliceerd en technisch systeem met verschillende soorten belangen en weging daarvan.

De situatie sinds een aantal jaren is dat waterschappen steeds meer algemeen georiënteerde taken uitvoeren. Die zijn vaak meer dan noodzakelijk, ook in het licht van WB21. Dat vergt talloze maatregelen die veel kosten met zich brengen. Die kosten moeten meer in relatie gebracht worden met het risico dat categorieën lopen bij wateroverlast in plaats van de vraag of categorieën in economische zin meer of minder met hun grond kunnen.

De methode-Delfland gaat uit van de risicobenadering, maar vindt zijn oorsprong dan ook in een gebied dat voor 5% uit ongebouwd gebied bestaat. De meeste maatregelen aldaar zijn daar veel collectiever van aard. Het probleem voor de waterschappen is dat zij, afhankelijk van de kostentoedelingsverordening en de fysieke omstandigheden, een en ander moeten veranderen om de kosten van WB21 te plaatsen. Volgens de huidige kostentoedeling komen die kosten in belangrijke mate terecht bij categorieën die daarbij geen belang hebben. Vandaar dat in eerste instantie gekozen is voor veralgemenisering met de methode-Delfland. Dit is echter een paardenmiddel, omdat het een aantal kosten die op de landbouw drukken onevenredig overhevelt naar de ingezetenen. Dat is in technische en politieke zin een ongewenste situatie. Vandaar dat uiteindelijk gekozen is voor een combinatievariant met een eerlijke en realistische verdeling van de lasten, gebaseerd op enerzijds risico en anderzijds belang.

Overigens ligt nu niet de feitelijke verdeling voor. Die blijkt pas uit de kostentoedelingsverordening en de wijze van toedeling en verdeling aan de verschillende maatregelen. Dat is in de eerste plaats aan het democratisch bestuur van het waterschap en in de tweede plaats aan GS die vervolgens de verordening toetsen. De staten stellen het reglement vast op basis waarvan de kostentoedeling wordt gemaakt. Het concrete voorstel is om artikel 33 zodanig te wijzigen dat een groter deel van de algemene kosten van WB21 in aanmerking komt voor veralgemenisering.

De werkelijke financiële ruimte in absolute zin voor het waterschap moet komen uit verhoging van de tarieven, die naar rato van de nieuwe systematiek zo eerlijk mogelijk verdeeld moeten worden. Er zijn overigens de nodige rekenexercities gemaakt om te bepalen wat de gevolgen zijn van wijziging voor diverse boeren, burgers en bedrijfs-

gebouwen. Met het voorstel kunnen de waterschappen de kosten die in de eerstvolgende vijf jaar gemaakt moeten worden op een goede manier toedelen. Er is sprake van toegroeien in de zin dat na het IBO-rapport de discussie zal leiden tot bijstellen van het totale waterschapssysteem en tot nieuwe wetgeving. Over een aantal jaren zal er een nieuw debat komen over de vraag of er nog een stapje verder richting Delfland wordt gezet. In die nieuwe systematiek worden de kosten van regenwater en dergelijke volledig meegenomen. In de komende periode betaalt voorlopig iedereen iets meer om droge voeten te houden.

De heer SMIT herhaalt de vraag naar de mogelijkheid van een waterschapsfonds, de ondoorzichtigheid van het huidige systeem en de hoge inningskosten.

De heer SWIERSTRA laat weten daarop bewust niet te zijn ingegaan omdat die vragen volledig worden gecoverd door de IBO-discussie. Over de uitkomsten daarvan zullen college en staten nog van gedachten komen te wisselen.

Meer in algemene zin wordt getracht zo praktisch mogelijk te werken. Vandaar het voorstel om bij technische zaken de waterschappen tot samenwerking te dwingen. Daar zou dan BTW over betaald moeten worden. Naar het idee van de heer Beumers moeten zelfs de waterschapslasten omhoog.

De heer BEUMERS wijst erop dat de heer Swierstra voorstander is van verhoging van die lasten. Fusies van waterschappen leiden slechts tot kostenverhoging.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw VAN DE VIJVER begreep het systeem reeds voor de uitleg daarvan door de heer Swierstra. Die stelt verder dat het niet zozeer gaat om een verhoging van de tarieven, maar om een andere toedeling van de kosten, om vervolgens toch te spreken van hogere tarieven. Er lijkt geen duidelijke keuze te zijn gemaakt tussen de twee systemen. De combinatievariant leidt dan ook niet tot een fatsoenlijk nieuw systeem waarin sprake is van rechtvaardigheid. Komt dit niet neer op half werk?

De heer SMIT erkent dat de IBO-discussie niet beïnvloed kan worden. Het is wel mogelijk het huidige systeem te handhaven totdat de keuze gemaakt kan worden voor een doorzichtig en goedkoop nieuw systeem. Verandering van het huidige systeem neemt de bezwaren van een dure en ondoorzichtige systematiek immers niet weg. Waarom wordt die afweging niet gemaakt?

De heer HAIKENS heeft veel onbegrip gehoord en veel tegenstand. Niemand kan echter de stelling volhouden dat taken en doelgroep van het waterschap de laatste jaren niet veranderd zijn. De logica vereist dat een andere systematiek en andere werkzaamheden, met veiligheid als een veel grotere factor voor burgers, binnen de omslag tot een andere verdeling moet komen. Het is vreemd dat de fractie van de PvdA daarbij spreekt van inkomenspolitiek en dat de fractie van D66 alles voorlopig bij het oude wil laten.

Mevrouw VAN DE VIJVER geeft aan liever de komst van een fatsoenlijk nieuw systeem af te willen wachten. Bij een collectieve taak past immers een andere verdeling, zoals bij onderwijs en defensie.

De heer HAIKENS is van mening dat in het stuk is onderbouwd waarom tot een andere opzet gekomen wordt.

Mevrouw VAN DE VIJVER wijst erop dat onderbouwing niet automatisch leidt tot acceptatie. Verschuiving is geen oplossing.

De heer HAIKENS heeft in het betoog van mevrouw Van de Vijver niet gehoord dat zij het niet eens is met die onderbouwing. Het uiteindelijke compromis is goed te verdedigen voor de komende vijf jaar. De IBO-discussie wordt afgewacht.

De heer BEUMERS constateert dat de voorgestelde verschuiving naar gebouwd ook huurders zal treffen. De huidige situatie moet aangehouden worden tot er een nieuw systeem is. Een pleidooi voor landbouwgebied, zoals de heer Haikens heeft gehouden, kan ook door te verwijzen naar het Oldambt-systeem, waarin de boeren veel zeggenschap hebben.

De heer HAIKENS heeft geen pleidooi gehouden voor het landbouwgebied, maar slechts gesproken over een rechtvaardige toedeling. Het gaat om een afweging van diensten die leidt tot een verandering in betaling.

De heer BEUMERS is tegen het voorstel en stelt voor het huidige systeem voorlopig te handhaven.

De heer KUIPER vindt, gezien de verwachte ontwikkelingen op het vlak van klimaatverandering en de maatregelen van WB21, het kwaliteitsbeheer als nieuwe taak voor de waterschappen en het kostenveroorzakerprincipe, dat er sprake is van een redelijke herverdeling voor de komende vijf jaar. Dit nieuwe stelsel moet onderwerp zijn van goede communicatie naar de achterban en de mensen die het moeten betalen.

De heer SWIERSTRA merkt op dat elke keer stevig ingezet wordt op communicatie. De waterschappen zijn in toenemende mate bezig met een goed communicatiebeleid. Het systeem blijft overigens moeilijk aan het publiek uit te leggen. Ook vandaar de wil om te komen tot een nieuw systeem. In het verleden zijn reeds de nodige aanbevelingen gedaan. Het onderwerp heeft veel tijd gevegd omdat het zowel bestuurlijk als politiek een lastig probleem vormt. Hopelijk wordt op niet te lange termijn de wet gewijzigd. Verdere aanpassingen zijn nu nog niet aan de orde.

De verschillende procedures, waarvan de afloop bovendien onbekend is, zullen vier tot vijf jaar duren. Daarop kan niet gewacht worden. Vandaar dit voorstel, dat de waterschappen de mogelijkheid geeft maatregelen te treffen en investeringen te plegen. Er is gesteld dat het beter is om de eerstkomende jaren niets te veranderen. De te plegen investeringen, bijvoorbeeld, passen echter niet bij de categorie ongebouwd. Als aan deze categorie kosten worden toegedeeld, gaat het waterschap bij de rechter onderuit. Een ander probleem is de aanpassing van de bestuurs-samenstelling als gevolg van de hogere betaling. Daarmee zouden de staten geen vrede hebben. De perceptiekosten worden niet teruggebracht door afzien van aanpassingen binnen de bestaande mogelijkheden. Dat moet op andere wijze plaatsvinden.

Al met al bevat het voorstel het beste, meest rechtvaardige en juridisch meest houdbare systeem. Er wordt een beroep op de staten gedaan om het voorstel te volgen. De komende jaren volgt nog een uitvoerige discussie over wijziging van het systeem. Zo kunnen de waterschappen de op basis van de gebiedsstroomvisies noodzakelijke investeringen plegen. Als die uitblijven, vragen de staten over enige tijd immers terecht aan het college waarom geen actie is ondernomen tegen wateroverlast met alle economische nadelen van dien.

Met het voorliggende voorstel wordt geen tariefsverhoging vastgesteld. Die verhoging is afhankelijk van de investeringen in de komende jaren, die per jaarbegroting per waterschap al dan niet leiden tot een kleine of grote verhoging van de tarieven.

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk de B-status behoudt.

16. Statenstuk 2004-118 Grenswijziging waterschap Noorderzijlvest

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk de A-status behoudt.

17. Statenstuk 2004-121 Wijziging Kiesreglement waterschappen

De heer BEUMERS zou het goed vinden als verkiezingen eens in de zes jaar worden gehouden en als tevens de waterschapsbesturen kleiner van samenstelling zouden zijn. Het statenstuk verkrijgt echter instemming.

Mevrouw VAN DE VIJVER wijst erop dat de publiceringstermijn van uiterlijk 21 april voor het nieuwe kiesreglement niet veel ruimte voor behandeling biedt. De staatssecretaris heeft in een brief aan de Kamer laten weten dat het kiesstelsel wat betreft de waterschapsbesturen niet meer voldoet. Ook volgens de staatssecretaris zou invoering van een lijstenstelsel de bezwaren tegen het huidige systeem wegnemen. De democratische legitimering laat immers te wensen over. Naar verwachting zal dit overigens ook een gunstige invloed hebben op de verkiezingsopkomst. Het kiesreglement verdient instemming.

De heer SWIERSTRA geeft aan dat ook de discussie over dit onderwerp zal plaatsvinden na het IBO-rapport.

De VOORZITTER concludeert dat het statenstuk de A-status verkrijgt.

(Mevrouw Edelenbosch verschijnt ter vergadering.)

9. Statenstuk 2004-114 Wijziging Subsidie-regeling Stimuleringsfonds milieu-beschermingsgebieden

De heer LANTING stelt vast dat nu het Rijk ermee stopt de provincie de subsidieregeling moet veranderen. Het Stimuleringsfonds wordt gebruikt voor nieuwe natuur, instandhouding van natuur, omgevingskwaliteit, biologische landbouw, milieumeetlat, grafheuvels, kikkerpoelen en archeologische en cultuurhistorische waarden. Dat zijn nogal achterhaalde zaken, al moet er altijd geld van de provincie beschikbaar zijn voor archeologische en cultuurhistorische waarden. Meer in het algemeen kan het geld beter besteed worden aan Vitaal platteland. Daar is immers meer te doen. Bij de pilot Westerveld gaat het om toerisme en cultuur. Hoe worden beide zaken met elkaar verbonden? Bij innovatie en diversificatie landbouw moet meer naar de economische kant gekeken worden. Er moet aandacht komen voor nieuwe nota's zoals Mensen voor natuur en Natuur voor mensen. Op het vlak van het wandelen laat het voorbeeld van de National Trust in Wales en Schotland zien dat er het nodige te vernieuwen valt.

De heer WIJBENGA vraagt zich af of bij de overgang naar de containerregeling van Vitaal platteland grote stappen gemaakt worden. Bestaat er zicht op de omvang van de reserve? Heeft het fonds voldoende omvang om al dan niet met cofinanciering een aantal grote zaken aan te pakken?

De heer HORNSTRA wacht concrete initiatieven van de VVD-fractie af ten aanzien van de lijst met te beschermen zaken. Meer in het algemeen zijn er blijkbaar niet genoeg te beschermen zaken, gezien het gigantische bedrag dat vrijvalt. Wellicht dat met dit geld ook geheel andere plannen betaald kunnen worden.

Opvallend is dat de keuze voor fonds en cofinanciering gemotiveerd wordt met verwijzing naar het binnenhalen van geld van het Rijk. Het Rijk stopt toch met haar bijdrage?

Mevrouw EDELENBOSCH legt uit dat het voorstel een puur technische aanpassing betreft om de periode van een jaar te overbruggen. In de regeling wordt immers een koppeling gemaakt met de rijksregeling. Het Rijk is niet gestopt, maar heeft de Subsidieregeling gebiedsgericht milieubeleid vervangen door de Subsidieregeling gebiedsgericht beleid (SGB). De provincie zet samen met het Rijk het nodige geld weg, gericht op SGB- en LEADER-cofinanciering, in een fonds. Omdat het fonds gericht op Vitaal platteland niet eerder dan 1 januari 2005 soelaas biedt, en nog dit jaar een aantal projecten doorgang moet vinden, wordt de regeling aangepast. Dat maakt uitgave van het geld mogelijk zonder koppeling aan rijksgeld. De volgens de heer Lanting achterhaalde projecten stammen weliswaar uit de vorige eeuw, maar sluiten naadloos aan op de voorwaarden van de regeling. Voor het jaar 2004 wordt het aantal doelen geminimaliseerd tot verdrogingsbestrijding, waterbeheer en recreatieve ontsluiting. Vrijval van de SGB van het vorige jaar wordt dit voorjaar gebruikt voor de verbrede inzet. Het college wil graag werk maken van de artikelen 18 en 19 die pas sinds kort door de EU zijn vrijgegeven. Hier ligt een aantal projecten voor de agrarische sector op de plank.

Toegankelijkheid van het gebied en recreatieve ontsluiting zijn mogelijke gevolgen van de pilot Westerveld.

Het bedrag dat uiteindelijk voor Vitaal platteland beschikbaar is, zal ongeveer €3 miljoen per jaar bedragen.

Drenthe maakt altijd goed gebruik van dergelijke maatregelen, maar weet bovendien veel te realiseren met externe regelingen, zoals Interreg, LEADER, SGB en POP.

De vrijval is geen directe oorzaak van een gebrek aan projecten. Soms gingen projecten niet door. Daarnaast gebruikt de provincie de eigen cofinanciering altijd als laatste, als betaling uit andere regelingen en potjes niet aan de orde is.

De heer HORNSTRA stelt vast dat de conclusie juist is dat er meer plannen uitgevoerd hadden kunnen worden.

Mevrouw EDELENBOSCH bevestigt dat. De blokkering van de milieupartikelen 18 en 19 is hierbij ook een boosdoener.

TWEEDE TERMIJN

De heer BEUMERS leest in de toelichting dat in het jaar 2004 een evaluatienota verschijnt.

Mevrouw EDELENBOSCH bevestigt deze afspraak. De staten worden jaarlijks op de hoogte gehouden van alle fondsbestedingen.

De heer BEUMERS vindt het argument onder 4 in de beleidsbrief niet duidelijk.

De VOORZITTER stelt vast dat het voorstel alleen de techniek betreft.

Mevrouw EDELENBOSCH legt uit dat het voorstel niets verandert aan reeds vastgesteld beleid.

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk de A-status behoudt.

10. Brief van 9 januari 2004, kenmerk lw-hjk-049 van Landschapswacht, inzake Steekproef Drenthe

De heer SMIDT wijst op de forse kritiek in de brief van Landschapswacht op de wijze waarop SBB omgaat met agrarische cultuurhistorische waarden. In alle zestien bezochte gebieden bleek SBB deze waarden te verwaarlozen of zelfs tegen deze waarden in te gaan. SBB bleek vervolgens niet in staat om hierop bevredigend te reageren. Het is blijkbaar bewust beleid dat gewoon doorgang blijft vinden, bij gebrek aan aandacht en geld. Uit een recente brief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het toch anders moet. De foto's die Landschapswacht op het net heeft geplaatst, laten echter zien dat er in sommige gebieden onherstelbare schade is aangericht. Bij landschapselementen uit de Middeleeuwen die door de provincie als EHS (ecologische hoofdstructuur) zijn bestempeld, wordt zonder overleg gekozen voor milieubeheer. Soms worden houtwallen daarbij bewust verwijderd. Heeft het college zicht op dit beheer? Is het college op de hoogte van deze situatie? Bij ruilverkaveling is altijd gezegd dat de landschapselementen naar SBB gaan, met als argument veilig-

stelling. Daar blijkt niets van terecht te komen, ook door het weinige onderhoud. Is het college van plan op grond van deze serieuze kritiek het beleid te veranderen bij toewijzing van landschapselementen? Heeft het college contact opgenomen over een en ander met SBB? Heeft SBB duidelijk kunnen maken voldoende middelen te hebben voor onderhoud? Navrant is dat een particulier op grond van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer (SAN) meer geld voor onderhoud beschikbaar kan krijgen dan SBB.

Staatsbosbeheer ziet de oplossing in samenwerking met particulieren. Boeren hebben immers tijd en geld kan uit de toeristenbelasting geput worden volgens SBB. In de praktijk is bij de samenwerking te zien dat SBB de remmende factor is. Wekt dit geen onrust bij het college?

De heer HORNSTRA sluit zich aan bij de kritische vragen van de heer Smidt.

De heer BEUMERS spreekt van verrekt slecht onderhoud. Daarbij moet door de provincie ook goed gekeken worden naar de monumentenzorg. Wordt hierbij geen schade aan de omgeving aangebracht?

De heer POPKEN wijst erop dat uit de stukken blijkt dat SBB een geheel andere beleidsvisie hanteert dan Natuurmonumenten. Heeft de gedeputeerde nog een afstemmende rol op dit vlak?

De heer SMIT merkt op dat de 16 bezochte gebieden in Drenthe agrarische cultuurlandschappen betreffen die in de rest van Nederland zeldzaam zijn. Bij brief van 3 november heeft Landschapswacht gesteld dat SBB in strijd handelt met de doelstelling van het in stand houden, herstellen en ontwikkelen van natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden. Er worden sloten gedempt in beekdalen waardoor historische perceelsgrenzen verdwijnen en de waterbergingsmogelijkheden afnemen. Dit is toch in strijd met vigerend beleid? Ook wordt vaak de bovengrond afgegraven, waardoor het bodemarchief wordt vernietigd. Door het verdwijnen van perceelsgrenzen ontstaat een grootschalig parklandschap, in strijd met het behoud van kleinschalig cultuurlandschap. In sommige gebieden wordt de bodemstructuur nadelig beïnvloed door begrazing en kapotgereden door machines. Dit grootschalige natuurbeheer is nadelig voor flora en fauna en is

strijdig met het beginsel van goed natuurbeheer. Er is sprake van vervlakking van het landschap en verdwijning van cultuurhistorische waarden, ook in gebieden waar volgens de Nota landschap van de provincie de cultuurhistorie dient te prevaleren boven de natuur.

Er is al vele malen gewezen op deze situatie. Welke maatregelen gaat de gedeputeerde nemen om deze ontwikkelingen een halt toe te roepen? Moet de huidige werkwijze, met aankoop van gronden en beheer door terreinbeherende instanties, niet onder de loep genomen worden? Het moet toch gaan om behoud en bescherming van natuur- en cultuurhistorische waarden?

De heer WIJBENGA vindt het landschap een van de visitekaartjes van Drenthe. De gesignaleerde omgangswijze baart dan ook ernstige zorgen. Is het beheer van het landschap wel in goede handen bij SBB? Gelukkig heeft de brief van Landschapswacht ook de ogen van de minister geopend. Die gaat binnenkort met SBB aan tafel zitten om nieuwe afspraken te maken voor de volgende jaren. Het college wordt aangeropen om de aanpak van de minister te volgen.

De heer BAAS deelt in hoge mate de zorg die geuit is door de voorgaande sprekers.

Mevrouw EDELENBOSCH heeft direct na de brief van Landschapswacht contact opgenomen met SBB. Een goed gevolg van deze brief is dat men op het ministerie goed over de zaak is gaan nadenken. Overigens constateert Landschapswacht in zijn brief tevens dat er sprake is van een geminimaliseerde vergoeding voor het onderhoud van de bedoelde elementen. De meerwaarde van de eerdergenoemde brief van de minister is dat daarmee duidelijk is dat inzake het landschap geen doelen en budgetten afgesproken zijn. Bij het landschap is er wel sprake van onderhoud, maar niet van beheer. Het beheren van cultuurhistorisch waardevolle elementen moet echter zorgvuldig gebeuren. Inmiddels is de minister in gesprek met SBB om een en ander te concretiseren en inventariseren. Dat zal ook gebeuren met de andere natuurbeheerders. Daarbij moeten doelen vastgesteld worden, inclusief diversificatie. Het provinciaal beleid behoeft geen directe aanpassing. Wel worden de ontwikkelingen goed in de gaten gehouden.

In de brief van de minister is niet alleen sprake van inventariseren, maar ook van de Nota ruimte. Daarin gaat het om een verbinding tussen ruimte en nationale landschappen. Het college heeft steeds gepleit om Zuidwest-Drenthe op te nemen als nationaal landschap. Als de minister eventuele aanpassing van de financiering van landschapselementen exclusief koppelt aan nationale landschappen, zal Drenthe van een koude kermis thuiskomen. Een en ander zal overigens gebruikt worden in de voorbereiding van de Nota landschap.

De heer SMIDT wijst erop dat het probleem geheel Drenthe betreft en niet alleen het provinciaal landschap. SBB faalt in alle delen van de provincie.

Mevrouw EDELENBOSCH denkt dat er sprake is van een misverstand. De woorden van de heer Smidt worden onderschreven. De minister suggereert dat na de inventarisatie op diverse typologieën een hogere vergoeding verkregen kan worden. Tevens geeft de minister aan meer aandacht aan landschap te geven, waarbij de Nota ruimte wordt gekoppeld aan nationale landschappen. Dat is een zorgelijke ontwikkeling.

Naar aanleiding van de brief van Landschapswacht bestaat er een afspraak tussen SBB en Landschapswacht om een aantal zaken te bekijken en te inventariseren. Naar aanleiding van dat gesprek zal de gedeputeerde met de terreinbeheerders een vervolggesprek aanknopen. De heer Smidt spreekt overigens niet alleen van landschapselementen, maar van natuurbeheer op zich: vernatting, afgraven, dempen van sloten. Voor sommige gebieden in Drenthe zijn echter natuurdoelen en geen landschapsdoelen afgesproken. Het gebied De Heest is bijvoorbeeld grootschaliger ingericht om ander beheer mogelijk te maken. Dergelijke zaken zijn overigens altijd het gevolg van afspraken, bijvoorbeeld natuurdoelen in een beheerplan.

Het wordt gestimuleerd dat de boermark een aantal landschapselementen in het cultuurlandschap onderhoudt. Daar moet natuurlijk een vergoeding tegenover staan. In Zuidwest-Drenthe bestaat inmiddels een agrarisch samenwerkingsverband op de gronden van SBB op dit vlak.

De provincie Drenthe kent een afwisselend en bijzonder landschap. De Nota landschap constateert dan ook dat de provincie negen verschillende

landschappen kent die redelijk gaaf zijn. Het beleid is gericht op instandhouding daarvan.

De heer SMIDT vindt het uitermate vervelend dat het zover gekomen is met het cultuurlandschap. Het ware beter geweest als de landschapselementen bij de boeren of de boermarken waren gebleven. Particulieren kunnen het zich immers niet permitteren om zich te gedragen als feodale heersers. De provincie heeft gekozen voor het instandhouden van cultuurlandschap. Nu moet geconstateerd worden dat het daarmee niet goed gaat. Wat is de inzet van de gedeputeerde om de teloorgang tegen te houden en het cultuurlandschap te herstellen?

De heer KUIPER vindt de reactie van de gedeputeerde teleurstellend. Het is immers min of meer toevallig dat de brief van Landschapswacht de staten heeft bereikt. Contact met Landschapsbeheer en een gesprek met de terreinbeheerders is niet genoeg. Hoe wil de gedeputeerde de situatie in de toekomst controleren, onafhankelijk van eventuele brieven van Landschapswacht? De provincie moet de normen die afgesproken zijn, veel duidelijker overbrengen aan SBB.

De heer SMIT vindt dat het onderscheid van de gedeputeerde tussen landschapsbeheer en natuurbeheer niet goed te maken is. Cultuurhistorisch waardevolle landschappen worden immers gekenmerkt door integratie van deze twee. Dat moet ook in het beheer tot uitdrukking komen. Er is gesteld dat SBB wellicht onvoldoende fondsen ter beschikking heeft. Voorbeelden van zaken waar het mis gaat, laten echter zien dat het vooral gaat om werkwijze en organisatie.

De heer LANTING merkt op dat de provincie het Drentsche Aa-gebied en het esdorpenlandschap heeft aangewezen als cultuurlandschap. Het natuurbeheer aldaar komt dan ook niet overeen met die doelen. SBB wil daar immers nieuwe natuurgebieden vormen.

LNV controleert een en ander. Hoe wordt echter omgegaan met dergelijke conflicterende doelen? Misschien moet de gedeputeerde eens ter plekke haar licht opsteken, bijvoorbeeld in Holmers-Halkenbroek.

Mevrouw EDELENBOSCH legt uit de zaak niet af te willen schuiven op LNV of op eventuele reacties

van het departement. Het Ministerie van LNV is echter bezig om normen en typologieën vast te stellen terzake van landschapselementen, inclusief een vergoeding. Daarnaast moet opgepast worden met generalisaties alsof in geheel Drenthe het cultuurlandschap om zeep geholpen is. Van daar dat een inventarisatie terzake een goed idee is, uitgaand van de beheerplannen voor bepaalde gebieden.

Voor het grootste deel van Drenthe zijn de natuurdoelen en de ontwikkelingsperspectieven beschreven, inclusief de begrenzing van de EHS. Daaraan ligt onderzoek naar mogelijkheden tot realisatie ten grondslag. Ook naar aanleiding van de Nota landschap worden in bepaalde gebieden cultuurhistorische elementen in stand gehouden. Daaraan kan en wil een terreinbeheerder ook niet voorbijgaan. De reactie van SBB op het beheer van landschapselementen vraagt weer om een reactie van de minister van LNV. Vervolgens is het zaak nieuwe afspraken te maken op dit vlak. Naar aanleiding van de brief van Landschaps- wacht zegt de gedeputeerde een inventarisatie toe, te beginnen in Noord-Drenthe of Zuid-west-Drenthe, zodat in kaart wordt gebracht of de ontwikkelingen sporen met wat de provincie hierover heeft bepaald.

De heer SMIDT vraagt of het college zich niet verantwoordelijk voelt voor de gekozen systematiek. Op voorspraak van een eerder college is indertijd besloten de landschapselementen in beheer te brengen bij SBB. In een aantal gebieden pakt dat vervolgens verkeerd uit.

Mevrouw EDELENBOSCH deelt de zorg. Gekapte bomen en verwijderde elementen zijn echter niet binnen een dag te herstellen. Daarnaast moet de situatie niet gedramatiseerd worden. Landschapsbeheer in handen van de boer gaat ook wel eens fout. Een serieus besluit vraagt dan ook om een inventarisatie. Die had wellicht eerder moeten plaatsvinden in het licht van de provinciale handhaving. Vervolgens kunnen maatregelen ter herstel ter hand genomen worden.

De heer BEUMERS geeft de kikkerpoelen als voorbeeld. Daarvoor wordt geld uitgegeven, terwijl het beheer vervolgens opeens wegvalt. In de toekomst zal er nog minder nationaal geld te verdienen vallen door de invloed van Brussel.

De provincie moet de kwaliteit van het gebied echter constant in de gaten houden.

De VOORZITTER vraagt of de toezegging van de gedeputeerde aansluit bij de discussie van de heer Smidt.

De heer SMIDT hoort vooral een verweer in termen van overleg, systeemherziening en het zoeken naar meer geld. Er moet echter gewoon een oplossing gevonden worden voor dit probleem.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de commissie schriftelijk te laten weten binnen welke termijn de inventarisatie afgerond zal zijn.

De heer SMIDT zal aan de hand daarvan de toezegging beoordelen.

De VOORZITTER constateert dat het onderwerp voldoende is behandeld.

11. Brief van 19 januari 2004, kenmerk 51/6.10/2003010643, inzake Beëindiging project Drents Informatie- en Steunpunt Biologische Landbouw

Mevrouw STOEL herinnert eraan dat er drie jaar geleden enthousiast is gestart met dit voor de biologische landbouw veelbelovende project. Inmiddels is het jammer genoeg als een nachtkars uitgegaan. Blijkbaar heeft men er drie jaar over gedaan om vast te stellen dat er geen projectplan mogelijk is vanwege een gebrek aan toekomst. Zijn hierover niet eerder signalen vernomen? Waarom is er geen mogelijkheid tot (gedeeltelijke) voortzetting van het project? Is het gehele project mislukt of heeft het toch een effect gehad? Is de in de brief aangekondigde rapportage reeds gereed? Wanneer ontvangt de commissie daarvan een exemplaar? Hoeveel geld heeft het project ontvangen? Betekent dit het failliet van de pogingen van de provincie om biologische landbouw te stimuleren?

De heer POPKEN noemt de heer Hidding de centrale figuur bij Stichting Bion. Die trekt zich vanwege de opgelopen teleurstelling terug bij het diensten- en informatiecentrum. Wat blijft er dan nog over? Gaat men in afgeslankte vorm verder? Wat is de relatie tussen de provincie als subsidieverstrekker en de stichting? Wat gebeurt er met de gebouwen en dergelijke als het project stopt?

De heer BAAS roept in herinnering dat er ook drie jaar geleden aarzelingen waren in de staten over de competenties van de Stichting Bion. Die functioneerde toen al niet naar behoren. Intussen is er de helft van het toegezegde bedrag plus € 16.000,-- doorheen gegaan.

De heer WIJBENGA heeft nagezocht dat ook de fractie van het CDA destijds twijfels had over dit project. De vraag is hoe het kan dat de staten pas per brief van 19 januari 2004 over deze stand van zaken op de hoogte worden gesteld. Nu is er inmiddels sprake van een voldongen feit.

De heer HAIKENS vindt het niet relevant welke fracties er drie jaar geleden vertrouwen in hadden. De staten hebben nu eenmaal instemming verleend aan dit project met potentiële meerwaarde voor Drenthe. Uit de brief valt op te maken dat de provincie min of meer aan het lijntje is gehouden. Waarom is de provincie niet eerder gealarmeerd over niet-nagekomen afspraken?

Bij de instelling van het project is afgesproken dat er een afvaardiging van de provincie bij de stichting moest komen. Is daarvan sprake geweest in formele of informele zin? Er zijn de nodige investeringen gepleegd. Kunnen die op een andere manier aangewend worden nu het project wordt stopgezet? Een periode van drie jaar is te lang voor het trekken van de conclusie dat het niet werkt.

De heer SLUITER vindt dat de brief de vraag oproept of er genoeg provinciale controle is geweest, niet alleen in de zin van doelstellingen maar ook in de zin van financiën. Eind 2003, toen duidelijk werd wat het resultaat zou zijn, is alsnog een voorschot verstrekt van € 16.000,--. Waarom is dat gebeurd?

Heeft de Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO), partner in dit overleg, een standpunt ingenomen over het project? Is terzake van de overdracht van het informatiecentrum inmiddels meer bekend?

De heer BEUMERS vindt dat de provincie verplicht is om zorgvuldig om te gaan met fondsen van de provincie. Het lijkt erop dat er te gemakkelijk geld is weggegeven. De plannen zijn niet zorgvuldig beoordeeld. Als de provincie merkt dat een project niet goed loopt, moeten er direct strakke

tijdlimieten afgesproken worden. Al met al bestaat er behoefte aan een kosten-batenanalyse.

Mevrouw EDELENBOSCH wil de indruk wegnemen dat het project mislukt is.

Wel is duidelijk dat de stichting zonder structurele financiering van de provincie geen toekomst heeft. Het cursuswerk, de voorlichting en het ontvangen van bezoekers (circa 10.000) heeft echter gewoon doorgang gevonden. De provincie heeft meermalen gevraagd om een communicatieplan met het oog op voortzetting. Onderdeel van het project was overigens het opstellen van een bedrijfsplan met het oog op verzelfstandiging.

De heer HAIKENS vraagt zich af of het project in de woorden van mevrouw Edelenbosch gelukt is.

Mevrouw EDELENBOSCH had graag bij afloop van het project een florerend voorlichtingscentrum voor de biologische landbouw in Drenthe gezien. Er zijn overigens wel degelijk projectplannen gemaakt. Er hebben projecten gedraaid. Tot vorig jaar is er ook een accountantsverslag geweest. Vorig jaar december heeft het college echter geconstateerd dat de praktijk niet spoorde met de doelstellingen. Hierover is met het stichtingsbestuur gesproken, mede naar aanleiding van het niet doorgaan van een deel van de Europese subsidie. Het bestuur gaf daarop aan in feite door de praktijk ingehaald te zijn en af te zien van een bedrijfsplan. Een dergelijk centrum zonder structurele subsidie bleek een illusie. Op de eerdergenoemde activiteiten blijkt immers niets terug te verdienen. Daarop is besloten het project voortijdig te stoppen.

Er bestaat overigens een landelijke task force biologische landbouw die in de keten voorlichting geeft en promoot. Bovendien hebben de drie noordelijke provincies ieder een consultant op dit vlak.

De stichting heeft tot 20 april 2004 de tijd om een financieel verslag in te dienen, inclusief jaarverslag en accountantsverklaring.

Mevrouw EDELENBOSCH zal de commissie over deze documenten informeren.

Bij de opzet van het project is bedongen dat de grondeigenaar, de familie Hidding, het eerste recht heeft op koop. Daarover wordt inmiddels onderhandeld. De heer Hidding had zich reeds teruggetrokken uit de voorlichting bij de Stichting Bion, wat de extra kosten mede heeft veroorzaakt.

Daarop is besloten het bedrag van € 16.000,- toe te kennen gezien de aangegane verplichtingen. Bij de start van het project waren er ambivalente gevoelens. Een meerderheid van de staten heeft echter goedkeuring verleend aan het project. Er is jaarlijks politiek en ambtelijk overleg geweest. De eerste twee jaren zijn, voorzien van accountants-verklaringen, netjes afgesloten. Het valt te prijzen dat de stichting eerlijk aangeeft geen zelfstandige toekomst te zien. De NLTO heeft geen relatie met het project.

De heer HAIKENS vraagt of de provincie een vertegenwoordiger heeft aangewezen voor dit project.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat er een ambtelijke en bestuurlijke portefeuillehouder is. Er zit niemand namens de provincie in het stichtingsbestuur.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw STOEL legt uit abusievelijk van projectplan in plaats van bedrijfsplan gesproken te hebben. Al met al is er toch sprake van een nare verrassing. Het is daarnaast slecht te begrijpen dat men het niet eerder zag aankomen dat verzelfstandiging geen haalbare kaart is. Is de voorlichtingsfunctie van deze stichting dezelfde als die van de consultant van de provincie?

De heer KUIPER noemt dit pilotproject van groot belang voor de biologische landbouw. Beëindiging van dit project heeft dan ook gevolgen voor de uitstraling van dit onderwerp. Kan de interne ambtelijke organisatie voortaan niet eerder reageren en ook beter anticiperen?

De heer HAIKENS wijst erop dat de stichting op 21 september een communicatieplan heeft ingediend voor het laatste deel van het jaar 2003 en het eerste deel van het jaar 2004. Het college heeft toen opnieuw aangedrongen op een toekomstplan, dat de stichting voor half december heeft toegezegd. Op dat moment kreeg de stichting nog steeds het voordeel van de twijfel. Gezien de continue twijfel en de eerdere stukken is dat opmerkelijk. Waarom zijn de signalen niet kritisch geïnterpreteerd?

De heer WIJBENGA vindt het verbazingwekkend dat een organisatie om een communicatieplan

wordt gevraagd om uit de financiële problemen te komen. Wat is er in de jaren 2002 en 2003 gedaan om dit debacle te voorkomen?

De stichting heeft overigens een duidelijke functie, zeker gezien de strijd op de schappen in de supermarkt en het feit dat biologische producten vaak te duur zijn. Hoe wordt deze functie, samen met de sector, gewaarborgd?

Mevrouw EDELENBOSCH geeft aan dat samen met Groningen en Fryslân per provincie een biologische consultant is aangesteld om de afzet van biologische producten te verbeteren. Geen "push" dus maar "pull".

Een periode van twee maanden is niet veel in de bestuurlijke wereld. De signalen zijn juist gewaardeerd, omdat voorschot en werk steeds in evenwicht bleken. Het communicatieplan is niet gevraagd om de financiële problemen op te lossen. Er is tevens enkele malen gevraagd om een bedrijfsplan, een voorwaarde voor subsidie. De stichting reageerde vervolgens met de boodschap er geen brood meer in te zien. Het college heeft dus niet stilgezeten.

De beëindiging van het project is vervelend voor de uitstraling van de biologische landbouw. De consultant, in het NLTO-gebouw in Drenthe, is echter een goede vervanging. Procentueel zit de biologische landbouw in Drenthe overigens meer in de lift dan in de rest van Nederland.

De VOORZITTER constateert dat het onderwerp voldoende is besproken.

18. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 14.35 uur de vergadering.

HJE

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen van 10 mei 2004.

, voorzitter

, griffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 22 maart 2004 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 9 De heer DIJKS zegt toe de vragen van de heer Kuiper over de problematiek rond de AVI in Coevorden schriftelijk van antwoord te zullen voorzien. De commissie zal hiervan een antwoord ontvangen.
- 10 De heer DIJKS zegt toe bij nieuwe stappen van het college inzake de problematiek rond de AVI in Coevorden de staten te informeren. De staten zullen ook worden uitgenodigd voor bijeenkomsten.
- 23 Naar aanleiding van de brief van Landschapswacht over agrarische cultuurhistorische waarde, zegt mevrouw EDELENBOSCH een inventarisatie toe, te beginnen in Noord-Drenthe of Zuid-west-Drenthe, zodat in kaart wordt gebracht of de ontwikkelingen sporen met wat de provincie hierover heeft bepaald.
- 23 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de commissie schriftelijk te laten weten binnen welke termijn de inventarisatie afgerond zal zijn.
- 24 Mevrouw EDELENBOSCH zal de commissie informeren over het financieel verslag, inclusief jaarverslag en accountantsverklaring van de Stichting Bion, zodra deze gegevens zijn ontvangen.

Vergadering Statencommissie Milieu, Water en Groen

22 maart 2003.

Stichting Burgerbelang Afvalverbrandingsinstallatie Coevorden (BAC)

De stichting volgt krachtens haar doelstelling het vergunningverleningsproces t.b.v. de AVI op het Euro regio park in Coevorden kritisch. Dit met als doel zeker te stellen dat de installatie past binnen het bestemmingsplan en de intenties zoals die er waren bij het opstellen van dit plan. Indien de geplande AVI past binnen het bestemmingsplan dan zal de stichting zich inzetten om te bewerkstelligen dat de mogelijk te bouwen installatie geen relevante schade aan gezondheid, natuur en milieu in heden en toekomst zal veroorzaken.

Op basis van de nu aanwezige informatie die door onze deskundige in een evaluatierapport is neergelegd, hebben wij moeten concluderen dat de installatie niet volgens de best aanwezige technieken wordt opgezet. Tevens past de installatie niet binnen het uitgangspunt van het Europark

Een exemplaar van het evaluatierapport hebben wij overigens ter informatie aan de verantwoordelijk Gedeputeerde gezonden.

Onze behoefte om in te spreken was in eerste instantie ontstaan vanwege de positie van de door de Provincie Drenthe in de Raad van Commissarissen van het Europark benoemde Commissaris. Op basis van de informatie die hieromtrent in het Dagblad van het Noorden van zaterdag 20 maart jl. stond zijn wij blij met de volstrekt terechte beslissing die de Gedeputeerde hierin heeft genomen.

In mijn reactie wil ik vervolgens ingaan op de volgende aspecten:

- Ontwikkelingsmaatschappij versus Exploitatiemaatschappij
- De oprichtingsakte van GmbH Europark
- De stemverplichting
- De deelneming in het aandelenkapitaal

Ontwikkelingsmaatschappij/Exploitatiemaatschappij.

In de Beleidsbrief bij Statenstuk 927 dd. 27 februari 2002 stelt de provincie dat overeenkomstig de plannen bij de start van de GmbH deze nu omgevormd gaat worden naar een exploitatiemaatschappij. Dat wil zeggen dat de maatschappij de aan- en verkoop van gronden van de betrokken gemeenten zal overnemen en daardoor zelf financiële risico's zal lopen. De betreffende akte zal navenant worden aangepast.

Mijn concrete vraag is: Is de ontwikkelingsmaatschappij inmiddels overgegaan in een exploitatiemaatschappij en zo ja, wanneer heeft dat plaatsgevonden. Kunt u aangeven of het onder punt 7 sub 2 van de huidige agenda genoemde Commissariaat betrekking op de Ontwikkelings- of de Exploitatiemaatschappij?

De oprichtingsakte van GmbH Europark

De stichting Bac heeft herhaaldelijk en bij verschillende instanties getracht inzage te krijgen in de definitieve oprichtingsakte van de GmbH alsmede het thans vigerende exemplaar. Steeds zonder enig succes. Wellicht kan de provincie vanuit haar positie als Commissaris bij de GmbH daar verbetering in aanbrengen. Wij achten inzage van de akte noodzakelijk om over juiste informatie te kunnen beschikken en vanuit onze doelstelling deze te kunnen gebruiken. Dit geldt onder meer voor de kennelijk aanwezige stemverplichting.

Stemverplichting

Blijkens de **concept** Akte van Vennootschap (als bijlage bij Statenstuk 927 gevoegd) is de positie van de gemeente Coevorden en Emlichheim nog versterkt door een zgn stemverplichting waarin de uniforme uitoefening van het stemrecht wordt overeengekomen voor alle besluitvormingen van de algemene vergadering van aandeelhouders en de raad van commissarissen.

De formulering is imperatief gesteld en geeft duidelijk aan dat het geen inspanningsverplichting maar een **resultaatsverplichting** is. Zoals ik al aangaf is deze stemverplichting ontleend aan de concept akte van Vennootschap. Het is van essentieel belang dat de bepaling inzake de stemverplichting in de thans vigerende akte ook is opgenomen. In bevestigend geval beschikt de Nederlandse overheid (i.c. de gemeente Coevorden) materieel in feite over een vetorecht met betrekking tot de ontwikkeling op het Europark. Gezien de weinig communicatieve houding van de Duitse deelnemers in het Europark, waardoor een proces gaande is dat -bijna voorspelbaar- tot voldongen feiten zal leiden, is het naar mijn mening noodzakelijk de waarde van de stemverplichting op dit moment te verifiëren. Wij wensen daar op korte termijn duidelijkheid over.

De deelneming in het aandelenkapitaal

Zoals ik bij mijn eerste punt al aangaf is achten wij het van belang te weten of en zo ja wanneer de Exploitatie maatschappij is opgericht. Daarnaast willen wij weten op welke wijze de verschillende vennoten hun deelnemingverplichting in het aandelenkapitaal zijn nagekomen. In de toelichting bij meergenoemde beleidsbrief bij statenstuk 927 schrijft de provincie: "De voorbereidingen zijn nu zo ver gevorderd dat Europark GmbH van af dit voorjaar (lees 2002bk) de aan- en verkoop van gronden voor zijn rekening zal nemen en bijgevolg zelf financiële risico's zal lopen. Bovendien zal het maatschappelijk kapitaal (stamkapitaal) moeten worden opgehoogd tot € 600.000 teneinde voldoende geld te kunnen aantrekken om beoogde transacties te kunnen ondernemen". Ik heb geconstateerd dat van financiële **deelneming** niets blijkt uit de balans van de gemeente Coevorden per ultimo 2002. Onder een zgn **Bouwrekening complex Europark** is een bedrag van ruim € 3,2 miljoen verantwoord; dit bedrag dient echter, blijkens de vermelde specificatie, als voorfinanciering te worden beschouwd. Over een **Deelneming** in het stamkapitaal van de GmbH blijkt evenwel niets uit de daarvoor geëigende balansrekeningen.

B. Kuiper.
20 maart 2004

BAC
Postbus 71
7740 AB Coevorden